

**Dr. Musli Vërbani**

**TREGIME NGA JETA E  
MUHAMEDIT A.S.**

**Kaçanik, 2016**

**Planprogrami i muslimanit të vogël**

*Autor:*

**Dr. Musli VËRBANI**

## **TREGIME NGA JETA E MUHAMEDIT A.S.**

*Të drejtën e ribotimit e rezervon botuesi*

## DUA QË MUSLIMANI TË JETË:

|     |                                     |     |                                                     |
|-----|-------------------------------------|-----|-----------------------------------------------------|
| 1.  | <b>A</b> tdhetar                    | 19. | <b>N</b> dihmëtar i të varfërve                     |
| 2.  | <b>B</b> esimtar i singertë         | 20. | <b>N</b> jerëzor dhe Humanitar                      |
| 3.  | <b>C</b> ilësor                     | 21. | <b>O</b> bjektiv                                    |
| 4.  | <b>Ç</b> lirimtar                   | 22. | i <b>P</b> a thyeshëm si shkëmb                     |
| 5.  | i <b>D</b> ashur për të gjithë      | 23. | i <b>Q</b> ëndrueshëm si Feniksi                    |
| 6.  | i <b>Dh</b> imbshëm për çdo kënd    | 24. | <b>R</b> evolucionar                                |
| 7.  | <b>E</b> dukues i shoqërisë         | 25. | <b>R</b> regullues i marrëdhënieve shoqërore        |
| 8.  | i <b>Ë</b> mbël në biseda           | 26. | <b>S</b> imbol dhe sypatrembur                      |
| 9.  | <b>F</b> alënderues i Allahut       | 27. | <b>Sh</b> ëmbëlltyrë për të tjerët                  |
| 10. | i <b>G</b> ëzuar dhe i lumtur       | 28. | <b>T</b> ejpamës i problemeve                       |
| 11. | <b>Gj</b> enerator i të mirave      | 29. | i <b>Th</b> jesht dhe modest                        |
| 12. | <b>H</b> ero në beteja              | 30. | <b>U</b> dhërrëfyes për në rrugën e drejtë          |
| 13. | Ideator i zgjedhjes së problemeve   | 31. | <b>V</b> ullnetmirë i shoqërisë                     |
| 14. | <b>J</b> etik i veprave të mira     | 32. | <b>X</b> ixëllonjë i shpresave                      |
| 15. | <b>K</b> reator                     | 33. | <b>Xh</b> evahir                                    |
| 16. | i <b>L</b> umtur                    | 34. | <b>Y</b> ll                                         |
| 17. | <b>L</b> logaritar i veprave të tij | 35. | <b>Z</b> emërbutë                                   |
| 18. | <b>M</b> ënjanues i të këqijave     | 36. | <b>Zh</b> dukës i të keqes dhe zhvillues i të mirës |

**Lutju Zotit dhe thuaj: “O Zoti im  
shtoma diturinë.”**

Kur'an

***“O Zoti im më pajis me dituri të dobishme, më jep  
furnizim të begatshëm,  
mi prano veprat e mia.”***

Hadith

( شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَانِمًا بِأَلْفِ سَبْعِينَ مِائَةً أَلْفًا مِائَةً )  
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ .

**“Allahu dëshmoi dhe vërtetoi se nuk ka zot tjetër përveç Tij, e dëshmuan edhe engjëjt e dijetarët, dhe se Ai është zbatues i drejtësisë. Nuk ka zot përveç Tij Fuqplotit e të Urtit”. (Ali Imran, 18)**

( لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ  
بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ) .

**“Juve ju erdhi i dërguar nga lloji juaj, atij i vjen rëndë për vuajtjet tuaja, sepse është lakmues i rrugës së drejtë për ju, është i ndjeshëm dhe i mëshirshëm për besimtarët”. (Et-Tevbe : 128)**

## Hyrje

Nga Umeri radijallahu anhu, transmetohet se ka thënë:

“Një ditë ishim duke ndenjur te i Dërguari i Allahut s.a.v.s., kur u duk një njeri me rroba shumë të bardha dhe flokë shumë të zeza. Në të nuk hetoheshin shenjat e udhëtimit dhe askush prej nesh nuk e njohëm. U ul pranë të Dërguarit, s.a.v.s. duke i mbështetur gjunjët e vet mbi gjunjët e tij, i vendosi duart e veta mbi kofshën e tij dhe pyeti:

O Muhamed, më trego ç’është Islami? Muhamedi a.s. iu përgjigj:

***Islami është: - të dëshmosh se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe se Muhamedi është i dërguar i Zotit,***

- *të falësh namazin,*
- *ta japësh zekatin,*
- *ta agjërosh ramazanin,*
- *ta kryesh haxhin në Kabe, nëse ke mundësi.*

Ai pohoi: **Të vërtetën e the.** Ne u çuditëm! Po e pyet dhe po ia vërteton. Pastaj pyeti: Më trego çka është Imani? Muhamedi a.s. iu përgjigj: - ***Imani është të besosh Zotin,***

- *Melekët e Tij,*
- *Librat e Tij,*
- *Të dërguarit e Tij,*
- *Ditën e fundit,*
- *Të besosh në të caktuarit e Tij, të mirës dhe të keqes.* Ai pastaj

tha: **Të vërtetën e the.**

- Më trego ç’është Ihsani-Mirësia?
- Muhamedi a.s. iu përgjigj:
- *Ta adhurosh Zotin sikur e sheh Atë, sepse, edhe pse ti nuk e*

***sheh Atë, Ai vërtetë të sheh ty.*** Pastaj pyeti: Ç’është çasti i Kijametit?

Muhamedi a.s. iu përgjigj: ***Për këtë i pyeturi nuk di më shumë se ai i cili pyet.*** Më trego mbi shenjat e tij. Muhamedi a.s. iu përgjigj:

- *Kur robëresha t’i lind vetes zonjushë.*
- *Kur të shihen barinjtë këmbëzbathur, të zhveshur e të mjerë se si garojnë në ndërtimin e godinave të mëdha.* Pastaj shkoi kurse unë mbeta i habitur, e Muhamedi a.s. tha: - ***O Umer a e njohe atë që më pyeti.*** Allahu dhe i Dërguari i Tij e dinë më së miri - iu përgjigja.

Muhamedi a.s. tha: ***Vërtet ky ishte Xhibrili, erdhi tua mësojë fenë tuaj.***” (MUSLIMI)

## BIRI I DY KURBANAVE

Muhamedi a.s. ka thënë:

***“Unë jam biri i dy kurbaneve.”***

Kurban d.m.th. me u sakrifikua vetëm për Allahun, apo me u bë viktimë vetëm për me fitua kënaqësinë e Allahut.

Stërgjyshi i Muhamedit a.s. Ismaili e ka dorëzua veten dhe ka dëshirua të bëhet kurban për Allahun, mirëpo Zoti i Madhëruar në vend të tij urdhëroi të bëhet kurban një dash.

Babai i Muhamedit a.s. - Abdullahu ka qenë dashtë të bëhet kurban. Mirëpo Abdul Mutalibi në vend të tij i bëri kurban njëqind deve.

Ibrahimi a.s. ishte peygamber. Ëndrrat e peygamberëve janë të vërteta. Një ditë ai sheh ëndërr duke e bërë kurban djalin e tij, Ibrahimimi e kuptoi se është urdhër i Zotit, mirëpo për këtë dëshiroi të merrte leje edhe prej djalit të tij.

O djali im - tha Ibrahimimi. Unë vazhdimisht po shoh ëndërr duke të bërë kurban. Më trego si të veproj. Ismaili a.s. i tha: O baba im, vepro ashtu si sheh ëndërr se ëndrra për ty është urdhër prej Allahut. E nëse Allahu dëshiron, unë do të duroj.

Ibrahimi a.s. e mori djalin e dërgoi në shkretëtirë e rrëzoi për tokë dhe e përgatiti që ta bëjë kurban.

Në atë moment paraqitet Xhebraili me një dash e i thotë Ibrahimit: Ti ëndërrën e realizove. E për shpërblim merre dashin dhe preje kurban.

Kaluan gjenerata e gjenerata, brez pas brezi drita e Muhamedi a.s. u përcjell deri te babai i Muhamedit a.s. Abdullahu.

Abdullahu ishte djali i Abdul Mutalibit. Abdul Mutalibi kishte parë ëndërr se do të ketë dhjetë fëmijë, do ta zbulojë burimin e ujit zem-zem, dhe në fund njërin djalë do ta bëjë kurban.

Vërtetë ndodhi ashtu, lindi dhjetë fëmijë dhe e zbuloi burimin e ujit zem-zem, i kishte mbetur vetëm ta bënte njërin djalë kurban.

Abdul Mutalibi hodhi short se cilit do t'i bie shorti që ta prejë kurban. Shorti i ra Abdullahut. Abdullahun baba e donte më së shumti, i dhimbsej shumë, shkoi te një falltare që të bëjë zgjidhje që ta shpëtonte.

Ajo i tha hidhe shortin e Abdullahut me dhjetë deve, nëse i bie shorti Abdullahut, atëherë vazhdo deri sa të bie shorti në deve. E pastaj

mbledhi numrin e shorteve dhe po aq deve prej kurban.

Ashtu edhe veproji, dhjetë herë hodhi short, dhjetë herë i ra Abdullahut, ndërsa herën e fundit i ra deveve. Kështu Abdul Mutalibi njëqind deve i bëri kurban vetëm për ta shpëtuar djalin e tij Abdullahun i cili e kishte dritën e Muhamedit a.s.

Për këtë arsye Muhamedi a.s. ka thënë:

***“Unë jam biri i dy kurbaneve.”***

#### PYETJE:

1. *Biri i kujt është Muhamedi a.s.?*
2. *Kush është stërgjyshi i Muhamedit a.s.?*
3. *Kush është babai i Muhamedit a.s.?*
4. *Kush është gjyshi i Muhamedit a.s.?*
5. *A janë të vërteta ëndrrat i pejgamberëve?*
6. *Çfarë ëndrre kishte pa Ibrahimit a.s.?*
7. *Çka i tha Ibrahimit a.s. Ismailit?*
8. *Çka i tha Ismaili babës së tij?*
9. *Çka i tha Xhebraili Ibrahimit a.s.?*
10. *Si ka lindë drita e Muhamedit a.s.?*
11. *Kush ishte Abdullahu?*
12. *Çfarë ëndrre kishte pa Abdul Mutalibi?*
13. *A iu realizua ëndrra Abdul Mutalibit?*
14. *Kur e hodhi shortin Abdul Mutalibi. Kujt i ra shorti?*
15. *Çka i tha falhtarja Abdul Mutalibit?*
16. *Sa herë i ra shorti Abdullahut e sa herë deveve?*
17. *Sa deve i beri kurban Abdul Mutalibi për ta shpëtuar Abdullahun?*
18. *Çka kishte në trup Abdullahu?*



## MARTESA E ABDULLAHUT ME EMINËN

Abdullahu ishte djalë i ri, i pashëm, trim dhe kishte virtyte të mira. Shumë vajza kishin dëshirë të martoheshin me të sepse përpos këtyre virtyteve të mira ai e kishte në fytyrë edhe dritën e Muhamedit a.s.. Mirëpo Abdul Mutalibi e zgjodhi për Abdullahun vajzën fisnike Eminen e cila ishte e bija e Vehbit.

Pasi u martua Abdullahu me Eminen, drita e Muhamedit a.s. kaloi prej Abdullahut në Eminen. Eminja mbeti shtatzënë. Pasi kaluan tre muaj kur ajo ishte shtatzënë Abdullahu u nis për tregti në drejtim të Sirisë. Duke u kthyer nga Siria për në Mekë Abdullahu u ndal te shtëpia e Beni Nexharit në Medinë ku edhe ndërroi jetë.

Abdul Mutalibi kur mori vesh se djali i tij kishte vdekur u mërzi shumë sepse e donte Abdullahun pa masë. Po ashtu u mërzi edhe Eminja.

Që të dy dëshironin që të lindë djalë që ta zëvendësojë Abdullahun.

### PYETJE:

1. Cilat ishin virtytet e Abdullahut?
2. Kush ishte Eminja?
3. Pse e zgjodhi Abdul Mutalibi Eminen për djalin e tij?
4. Ku kaloi drita e Muhamedi a.s. prej Abdullahut?
5. Ku ka ndërdua jetë Abdullahu?
6. Çka dëshironin Abdul Mutalibi dhe Eminja kur dëgjuan se Abdullahu ka ndërdua jetë?

## LINDJA E MUHAMEDIT A.S.

Eminja jetonte me mall e me shpresë se do të lindë djalë.

Ishte mëngjes. Ditë e **martë 12 Rebiul Evel** viti **571**. Eminja lindi djalë. U gëzua pa masë.

Shërbëtori me të shpejtë shkoi te Abdul Mutalibi duke i thënë: Eminja ka lindë djalë. Urime. Gëzohu se Eminja ka lindë djalë.

Abdul Mutalibi u gëzua shumë (ftoi kurejshët i pyeti, si ta quaj djalë. Secili thoshte emër çka nuk i përshtatej Abdul Mutalibit dhe vetëm e tundte kokën dhe nuk pranonte. Në atë moment dëgjon një zë: “Emëroje Muhamed, emëroje Muhamed”. Sepse ky djalë do të jetë i lavdëruar gjithmonë. Do të lavdërohet dhe do të falënderohet prej gjithë popujve.

Abdul Mutalibi pa hamendje u tha të gjithëve, kjo foshnje e ka emrin Muhamed.

Kur lindi Muhamedi a.s. shtëpia e Emines u mbush me dritë nga të gjitha anët. Trupi i tij shkëlqente. Ra në sexhde iu përkul Zotit, ndërsa drita e tij shpërndahej nga të gjitha anët.

Kur arriti Abdul Mutalibi, me lot në sy, lot të gëzimit dhe përmallimit e thirri Muhamed dhe tha këtij fëmije do t'i kushtojmë kujdes të madh dhe do ta ruajmë si është më së miri.

### PYETJE:

1. Kur ka lindur Muhamedi a.s.?
2. Si veproi Abdul Mutalibi kur dëgjoi se Eminja ka lindë djalë?
3. Çka dëgjoi Abdul Mutalibi dhe çka d.m.th. fjala Muhamed.?
4. Çka ndodhi me shtëpinë e Eminës kur lindi Muhamedi a.s.?
5. Çka bëri kur lindi Muhamedi a.s.?

## FATMIRËSIA E HALIMËS

Arabët kishin shumë zakone. Një prej zakoneve kryesore ishte se kur lindnin fëmijët në qytet i dërgonin në majat e larta të fshatrave. Këtë e bënin sepse në fshat ajri ishte i pastër, uji i kthjellët, por mbi të gjitha fëmija e mësonte dialektin e pastër Arab, theksin e kulluar Arab. Kështu fëmija e mësonte gjuhën e pastër arabe dhe trupi i tij që në fillim kalitej dhe bëhej i fortë.

Gratë e fshatrave kur i merrnin fëmijët që të kujdesen, për fëmijët merrnin edhe shpërblim të mirë. Kështu kur shkuan në Mekë, asnjëra prej grave nuk e merrte Muhamedin fëmijë, se e dinin se ai është jetim. E për jetimin nuk ka kush paguan, por edhe nëse paguan, paguan pak. Në mesin e grave ishte edhe Halime Bin Sead.

Ajo e pranoi Muhamedin a.s. me dëshirë. Ajo ishte e kënaqur edhe me pak. Me rëndësi ishte për Halimen mos të kthehej duarthatë në fshat.

### PYETJE:

1. *Cili ishte njëri prej zakoneve kryesore të arabëve?*
2. *Pse arabët i dërgonin fëmijët në fshatra?*
3. *Çka fitonin gratë e fshatrave kur i merrnin fëmijët e qytetit nën kujdes?*
4. *Pse gratë nuk e merrnin në përkujdesje Muhamedin a.s.?*
5. *Cila prej grave e mori Muhamedin a.s.?*
6. *Pse e mori Halimja Muhamedin a.s.?*

# MUHAMEDI A.S. I SJELL TË MIRA HALIMES

Halimja ishte grua e varfër. Ajo e kishte një gomar, rruga për në fshat ishte e largët e muzgu ishte afruar. Mirëpo për fat të mirë gomari i tejkaloi të gjithë tjerët, ecte me shpejtësi të madhe, thuaja se nuk prekte nëpër tokë. Në atë moment Halimja e kuptoi se foshnja Muhamed ishte e bekuar.

Kur arriti në tendën e saj ku ishte burri i saj “Harrithi” dhe bija e saj Shejma, filloi t’i jep qumësht nga gjiri i saj, kur e sheh se gjiri i saj është plot qumësht, ndërsa më parë kishte pasur më pak qumësht.

Filloi zemra e saj të pëlcas nga gëzimi, u bind me të vërtetë se foshnja do t’i sjellë shumë të mira.

Ditët kalonin e shtëpia e Halimes lulëzonte, filloi lumturia në shtëpinë e saj, bagëtia plot qumësht, ajo gjithnjë e kuptonte se të gjitha të mirat në shtëpinë e saj ishin për shkak të foshnjës Muhamed.

Kur kaluan dy vite Halimja e mori foshnjën dhe e dërgoi te Eminja dhe kërkoi prej saj që ta merrte nën përkujdesje edhe dy vite tjera. Eminja në fillim nuk deshi të pranonte, mirëpo kur e pa se foshnja ishte e shëndoshë dhe kishte pasur dobi sepse ishte rritur në fshat e lejoi edhe për dy vite tjera.

PYETJE:

1. *Çka kuptoi Halimja prej foshnjës?*
2. *Cilat ishin të mirat e Muhamedit a.s. kur shkoi në shtëpinë e Halimes?*
3. *Si veproi Halimja me Muhamedin a.s. pas dy viteve?*

## **XHEBRILI IA PASTRON ZEMRËN MUHAMEDIT A.S.**

Muhamedi a.s. si foshnje i mbushi katër vite. Luante me fëmijët në shkretëtirë. Me Muhamedin a.s. luante edhe motra e tij nga gjiri Shejma.

Një ditë Shejma e pa një rast shumë të çuditshëm. Derisa Muhamedi a.s. luante, e marrin atë dy njerëz me rroba të bardha. E shtrijnë për toke, ia hapin kraharonin dhe e operojnë. Nga gjoksi i Muhamedit a.s. nxjerrin një pikë të zezë. Ia pastrojnë zemrën me ujë të xhenetit (zem-zemit). Dhe përsëri largohen pa gjurmë dhe e kthejnë Muhamedin a.s. si kishte qenë më parë.

Këtë ngjarje Shejma ia tregoi Halimes. E Halimja pastaj ia tregoi Emine dhe Abdul Mutalibit.

Të gjithë e kuptuan se Muhamedi a.s. një ditë do të jetë njeri me virtyte të larta dhe të pastra.

**PYETJE:**

*1. Kur i mbushi Muhamedi a.s. katër vite çka kishte pa Shejma se i kishte ndodhur Muhamedit a.s.?*

## MUHAMEDI A.S. JETIM, PA NËNË, PA BABË

Eminja shkoi në një udhëtim për në Medinë që t'i vizitonte të afërmit e saj. Pasi i kaloi disa ditë në Medinë Eminja vendosi të kthehej në Mekë. Muhamedi a.s. i kishte mbushur gjashtë vite, kishte nevojë për përkujdesje të nënës, mirëpo caktimi i Zotit ishte që të vdes edhe Eminja, nëna e Muhamedit a.s., kështu Muhamedi a.s. që në moshën gjashtë vjeçare mbeti jetim pa nënë dhe pababë.

Pas pak kohe i vdes edhe gjyshi Abdul Mutalibi. Kështu Muhamedi a.s. jo vetëm se ishte pa nënë e pa babë por i mungonte edhe gjyshi, mirëpo gjithmonë ishte nën kujdesin e Zotit të Madhëruar, i cili i kishte dhënë Muhamedit a.s. dashuri dhe e donin të gjithë njerëzit. Sepse Muhamedi a.s. ishte i drejtë, besnik i sinqertë dhe i dashur.

PYETJE:

1. *Ku shkoi Eminja dhe çka i ndodhi kur filloi të kthehej në shtëpi?*
2. *Pas nënës kush i vdes Muhamedit a.s.?*

## UDHËTIMI PËR NË SIRI

Ebu Talibi ishte axha i Muhamedit a.s, ai shkonte për tregti në Siri dhe Jemen. Një ditë duke shkuar për Siri e mori me vete edhe Muhamedin a.s, rruga për në Siri ishte e gjatë dhe e vështirë. Ishte sezoni i verës, dielli përcëllonte me rrezet e forta dhe shumë të nxehta. Ndërsa mbi Muhamedin a.s. gjithmonë qëndronte një re e cila i bënte hije, e freskonte ajrin dhe e përcillte Muhamedin a.s. këmba këmbës. Retë mbi Muhamedin a.s. lëviznin me urdhrin e Allahut që ta mbrojnë nga çdo vështirësi e rrugës. Në mes të rrugës në qytetin Basra, karvani u ndal për të pushuar. Në periferi të qytetit ishte një faltore, prift i së cilës ishte Buhejra. Ai ishte i ditur, kishte lexuar shumë dhe kishte kuptuar shumë nga librat e mëparshëm.

Kur karvani përsëri nisi rrugën për në Siri, Muhamedi a.s. u vonua. Kur Buhejra e pa se si karvani shkoi, ndërsa mbi Muhamedin a.s. qëndronte mjegulla, kur u nis Muhamedi a.s. e përcillte mjegulla pas, ai menjëherë e kuptoi se djaloshi Muhamedi a.s. do të jetë pejgamber.

Buhejra e ftoi karvanin në gosti dhe kërkoi prej tyre të ndaleshin pak në faltoren e tij. Pastaj filloi ta pyeste Muhamedin a.s. për shumë çështje, ndërsa Muhamedi a.s. iu përgjigj. Buhejra i tha Ebu Talibit *ruaje këtë djalë se një ditë do të jetë pejgamber*. Ebu Talibi u habit për një çast por prej atij momenti, filloi t'i kushtojë kujdes të posaçëm Muhamedit a.s.

### PYETJE:

1. *Kush ishte Ebu Talibi?*
2. *Si ishte rruga për në Siri?*
3. *A e mundonte rruga Muhamedin a.s. dhe pse?*
4. *Ku u ndal karvani?*
5. *Kush qëndronte në periferi të Basrës?*
6. *Kush ishte Buhejra?*
7. *Si e kuptoi Buhejra se Muhamedi a.s. do të jetë pejgamber?*
8. *Çka i tha Buhejra Ebu Talibit?*

## RINIA E MUHAMEDIT A.S

Muhamedi a.s. prej fëmijërisë kaloi në moshën e rinisë dhe pjekurisë. Filloi të punojë, në fillim si bari e më vonë si tregtarë.

Hatixhja ishte grua fisnike kurejshe, ishte e pasur dhe ajo merrej me tregti. Shumë dëshironin të martoheshin me Hatixhen mirëpo ajo kishte refuzuar. Dhe ishte pajtuar me fatin e saj si e pasur dhe tregtare.

Ajo e kishte një punëtor që quhej Mejser dhe atë e dërgonte për tregti në Siri. Mirëpo i nevojitej edhe një punëtor. Ebu Talibi ia dërgoi Muhamedin a.s për punëtor të ri, Muhamedi a.s. ishte i mençur, i drejtë dhe punëtor i mirë, Hatixhja prej Muhamedit a.s. fitoi profit të mirë çka nuk e kishte fituar më parë.

Hatixhja filloi të mendojë. Muhamedi a.s. ishte më i dalluari prej kurejshëve, më fisniku, më besniku, më i moralshmi, më i edukuari dhe më i popullarizuari, atëherë tha me vete është mirë të martohem me Muhamedin a.s.

Hatixhja për ndërmjetësues e dërgoi Nesifen e cila ishte e mençur. Ajo i ofroi Muhamedit a.s. martesë me Hatixhen dhe ai pranoi.

Më vonë u bë fejesa dhe martesa dhe filloi jeta e lumtur e çiltër dhe pa brenga me qiftin e ri bashkëshortor.

Me Hatixhen Muhamedi a.s. ka pasur shtatë fëmijë. Prej tyre katër vajza e tre djem. Vajzat ishin **Zejnebjja, Rukia, Umi Kulthumi** dhe **Fatimja** ndërsa djemtë: **Kasimi, Tahiri** dhe **Abdullahu**.

Shtëpia e parë e cila është ndërtua për ta adhuruar vetëm Allahun është Qabja.

Qaben e ka ndërtua Ibrahim i me të birin e tij Ismailin.

Në Qabe gjendet guri i zi për të cilin thuhet se është guri i xhenetit. Në fillim ky gur ka qenë i bardhë mirëpo idhujtarët (pabesimtarët) vazhdimisht e kanë prekur dhe e kanë ndryshua ngjyrën në të zezë.

Qabja me kalimin e kohës ishte dëmtuar, kështu kurejshët vendosën që ta rindërtojnë. Pasi i rrënuan pjesët e dëmtuara dhe e rindërtuan përsëri, kishte ardhur deri te një konflikt në mes fiseve se kush do të vendosë “**Haxherul Esvendin**” në vendin e vet. Secili fis dëshironte që ta vendoste sepse pastaj ai fis kishte famë të madhe.

Aq shumë ishte acaruar gjendja sa që vetëm sa nuk kishte ardhur



deri te gjakderdhja në mes tyre. Mirëpo në atë moment qëllon Muhamedi a.s. dhe e bënë pajtimin e tyre. Muhamedi a.s. e merr gurin “Haxherul Esved” e vendos në xhyben e tij, pastaj u thotë që i pari i secilit fis ta kapë nga një anë kështu që secili fis të merrte pjesë në vendosjen e gurit “Haxherul Esved” në vendin e tij.

Ky propozim u pëlqeu të gjithëve, të gjithë u pajtuan, të gjithë u krenuan, dhe e vendosën së bashku “Haxherul Esvedin” në vendin e vet. E Muhamedi a.s. prej atij momenti të gjithë i thoshin “**Muhamedul Emin**”, Muhamedi Besnik, Muhamedi fisnik.

#### PYETJE:

1. *Çka ka punuar në fillim Muhamedi a.s. e çka ka punuar më vonë?*
2. *Kush ishte Hatixhja?*
3. *Çka kishte kuptua Hatixhja te Muhamedi a.s.?*
4. *Kush ishte ndërmjetësues i fejesës së Muhamedit a.s. me Hatixhen?*
5. *Sa fëmijë i ka pasur Muhamedi a.s. me Hatixhen?*
6. *Cila është shtëpia e parë që është ndërtua me adhurua vetëm Allahun?*
7. *Kush e ka ndërtuar Qaben?*
8. *Çka gjendet në Qabe?*
9. *Çka kishte ndodhur me Qabën me kalimin e kohës?*
10. *Pse kishte ardhur konflikti në mes fiseve?*
11. *Si e bëri pajtimin e fiseve Muhamedi a.s. ?*
12. *Si e quanin arabët Muhamedin a.s.?*

# FILLIMI I ZBRITJES SË KURANIT

Muhamedi a.s. kishte dëshirë të shikonte qiellin, natyrën, gjelbërimin dhe të mendonte në krijimin e tyre. Shikonte, vështonte, mendonte dhe e kuptonte se harmonia në gjithësi është vepër e një Krijuesi absolut e ai Krijues absolut është Allahu.

Muhamedi a.s. nuk i dëshironte zotat të cilët i adhuronin arabët për këtë arsye vetmohej në shpellën “**Hira**” që të mendojë dhe të qetësohej shpirtërisht.

Një ditë, në muajin Ramazan, gjegjësisht në natën e Lejletul Kadrit deri sa ishte në shpellën Hira i vjen Melaqja Xhebrail, e shtrëngon Muhamedin a.s e i thotë “**Lexo**”!

Muhamedi a.s. i tha: Nuk di të lexoj, “Lexo” e përsëriti Xhebraili,  
Nuk di të lexoj - prap iu përgjigj Muhamedi a.s.,

**“Lexo në emër të Zotit tënd i cili ka krijuar, ka krijuar njeriun nga gjaku i ngjizur, Lexo – Zoti yt është më fisniku,  
Ai ka mësuar (njeriun) të përdorë lapsin,  
Ai ka mësuar njeriun çka nuk ka ditë e nuk di”.**

IKRE Bismi RabbiKE EL-LEDHI HALEKë HALEKAL  
INSANE MIN ALEKë

IKRE VE RABBUKEL EKREM  
EL-LEDHI AL-LEME BIL KALEM  
AL-LEMEL INSANE MA LEM JEALEM.

Pasi i përfundoi këto fjalë Xhebraili shkoi, ndërsa Muhamedi u kthye në shtëpi e i tha Hatixhës: Më mbuloni, Më mbuloni!

Hatixhja porsa e kishte dëgjua Muhamedin a.s. atë që e kishte përjetua i tha: Mos u friko, se ti ke gjithçka, i ndihmon të varfrit e të drejtët, fiton edhe kur nuk ke asgjë. Zoti ty nuk do të pikëllojë kurrë. Muhamedi a.s. kur i dëgjoi këto fjalë prej Hatixhës u qetësua dhe pushoi një kohë. Pastaj i erdhi Xhebraili në shëpi ku ishte i mbuluar e i tha:

**O Ti që je mbuluar,**

**Qohu dhe publiko (Misionin tënd), Madhëroje vetëm Zotin tënd, Pastroji rrobat e tua,**

**Largoju prej veprave të këqija.**

Duke i dëgjua ajetet nga Xhebraili Muhamedi a.s. djersitej, skuqej dhe i tërë trupi i përqendrohej në fjalët e Allahut të cilat ia përcillte Xhebraili.

Hatixhja kur e vërejti këtë shkoi te axha i saj “Verekatu bin Nufel” dhe ia tregoi ngjarjen. Ndërsa axha i saj i tha: *Ky është peygamberi i fundit i cili është paralajmërua më parë në librat hyjnore. Ky është vula e peygamberëve.*

#### PYETJE:

1. Çka kishte dëshirë Muhamedi a.s.?
2. A i adhuronte zotat e arabëve Muhamedi a.s.?
3. Pse shkonte në shpellën “Hira” Muhamedi a.s.?
4. Në cilën natë ia zbret Kur'anin Muhamedit a.s Zoti i Madhëruar nëpërmjet Xhebrailit?
5. Cilat janë ajetet e para që i kanë zbritur Muhamedit a.s në shtëpi kur ishte i mbuluar?
6. Çka i tha axha i vet Hatixhes për Muhamedin a.s?

## MUSLIMANËT E PARË

Pasi është martua Muhamedi a.s. me Hatixhen e kishte gjendjen e mirë ekonomike ndërsa Ebu Talibi kishte shumë fëmijë dhe ishte i varfër, kështu Muhamedi a.s. e kishte marrë nën përkujdesje Aliun, djalë të Ebu Talibit. Pas Hatixhes e cila e kishte pranua islamin e para, është Aliu r.a. i cili është bërë musliman.

Muhamedi a.s. e kishte shok të ngushtë Ebu Bekrin kur ia paraqiti Islamin, prandaj edhe Ebu Bekri Sidiki e pranoi Islamin.

- Pra e para femër e cila e ka pranua Islamin është **Hatixhja** r.a.
- I pari i ri i cili e ka pranua Islamin **Aliu** r.a.
- I pari plak i cili e ka pranua Islamin është **Ebu Bekri Sidiki**.

Përpos këtyre treve, Islamin e ka pranua edhe Zejd Ibn Harithi i cili ishte rob nën përkujdesjen e Muhamedit a.s.

### PYETJE:

1. *Cilët janë Muslimanët e parë?*
2. *Kush është femra e parë e cila e ka pranua Islamin?*
3. *Kush është i ri i parë i cili ka pranua Islamin?*
4. *Kush është plaku i parë i cili ka pranua Islamin?*

# THIRRJA NË ISLAM

Muhamedit a.s. i zbret ajeti Kur'anor:

**“Thirri (në Islam) dhe tërhiqja vërejtjen familjes dhe të afërme”.**

Nga ky ajet Kur'anor Muhamedi a.s. i thërriste në Islam familjen e tij dhe ata të cilët kishte besim.

Tri vite të plota Muhamedi a.s. i thërriste fshehtazi në Islam. Kështu numri i muslimanëve ishte i vogël në fillim. Muslimanët e parë tuboheshin në shtëpinë e “EKREME BIN ERKEM” dhe aty e lexonin dhe e mësonin Kur'anin dhe i bënin planet e përhapjes së Islamit.

Në këtë kohë e pranuan Islamin: **Hamza** - Axha i Muhamedit a.s., Jasiri dhe Sumeja - prindërit e Amarit.

Duhet përmend se **Jesiri** dhe **Sumeja** janë edhe shëhidët e parë të cilët kanë dhënë jetën për Islam.

Pastaj e kanë pranuar Islamin edhe **Bilalli** e **Othmani** e më vonë edhe **Omeri** r.a.

Pyetje:

1. Si e filloi thirrjen në Islam Muhamedi a.s.?
2. Sa vite Muhamedi a.s. ka thirrur fshehtazi në Islam?
3. Ku tuboheshin dhe pse tuboheshin muslimanët e parë?
4. Përmendi disa prej muslimanëve të parë?
5. Kush janë shëhidët e parë në Islam?

# IMANI I FORTË I BILALLIT

Në kohërat e vjetra ka ekzistua skllavëria, mirëpo Islami gradualisht e ka zhduk skllavërinë dhe e ka sjellë lirinë e njeriut, jetën e lumtur të njeriut, qetësinë e njeriut, me qëllim që njeriu të i shfrytëzoj të mirat e Zotit për jetën sa më të mirë të tij.

**Bilalli** është rob i Umejes. Ishte zakon që rob i nënshtrohej çdo urdhri të pronarit. Kështu Bilalli rob e pranoi Islamin. Umeje e urdhëroi Bilallin që të kthehet në idhujtari (besim në shumë zota) mirëpo Bilalli nuk pranoi, atëherë Umeje e merr Bilallin dhe e lidhë për këmbë e për duar e qet në mes të shkretëtirës ku dielli ishte i fortë, era e nxehtë, qielli përcëllues, nuk i jepte as ujë të pijë që të freskohet, mbi trupin e tij vendosi gurë të mëdhenj të nxehtë dhe njëkohësisht e rrihte me kamxhik. Mirëpo të gjitha këto torturime nuk ndikuan aspak te Bilalli që të largohet prej fesë Islame, përkundrazi ai vazhdimisht thoshte: “Kul Huvallahu Ehad”, “Kul Huvallahu Ehad”, “**Kul Huvallahu Ehad**”, që në gjuhën shqipe d.m.th. “**Allahu është një**”, Allahu është një, Allahu është një.

Në këtë gjendje të vështirë shkon Ebu Bekri Sidiki dhe e blen Bilallin prej Umejes dhe e liron. Bilalli më vonë bëhet Muezini i parë në Islam.

## PYETJE:

1. *Çka ka ekzistua në kohërat e vjetra?*
2. *Si e ka zhduk skllavërinë Islami?*
3. *Çka ishte Bilalli dhe pasi e pranoi Islamin si e torturoi pronari i tij Umeje që të kthehej në idhujtari?*
4. *Çka thoshte vazhdimisht Bilalli derisa ai torturohej?*
5. *Kush e bleu Bilallin nga Umeje?*
6. *Kush është Muezini i parë?*

# SHPËRNGULJA NË ETIOPI

Përveç Bilallit edhe muslimanët tjerë torturoheshin nga kurejshit. Kështu muslimanët shkuan dhe i treguan Muhamedit a.s. Mirëpo Muhamedi a.s. vazhdimisht u thoshte që të duronin dhe të përmbahen. Më vonë u tha muslimanëve që të shpërnguleshin në Etiopi ku sundonte mbreti Naxhashij.

U mblodhën **shtatëdhjetë muslimanë** dhe kaluan një rrugë të gjatë nëpër shkretëtirë e pastaj me anije dolën në kontinentin tjetër në Afrikë. Muslimanët e bënë këtë shpërngulje vetëm e vetëm për ta ruajtur Imanin dhe Islamin e tyre e cila për ta ishte gjëja më e shtrenjtë. Prej të shpërngulurve në Etiopi ishin Zubej Ibn Abami, Zhafer Ibn Ebi Talib dhe Othmani r.a.

Kur shkuan në Etiopi mbreti **Nexhashij** i priti me zemërgjerësi dhe i la të qetë që të jetojnë dhe t'i përmbahen fesë së tyre Islame.

Kur kuptuan Kurejshët se muslimanët kanë shkuar në Etiopi e dërguan Amër Ibn Asin që t'ia dërgojë disa dhurata mbretit Nexhashij dhe t'i tregojë se muslimanët duhet të kthehen në Mekë, se përndryshe do t'i sjellin probleme ngase ata besojnë në një Zot e nuk besojnë në Isën a.s. Kur i pyeti Nexhashiu për Isën muslimanët i thanë se ne besojmë në Isën a.s. si pejgamber dhe i lavdëruar te Zoti, sikurse besojmë në të gjithë pejgamberët tjerë edhe në pejgamberin tonë Muhamedin a.s. Kur Nexhashiu i dëgjoi këto fjalë nuk i ktheu në Mekë Muslimanët e parë. Kështu Amëri u kthye duarthatë në Mekë.

Më vonë mbreti Nexhashi edhe e pranon Islamin.

## PYETJE:

1. *Si vepronin banorët e Mekës me muslimanët e parë?*
2. *Ku u tha që të shkonin muslimanët e parë Muhamedi a.s.?*
3. *Sa muslimanë shkuan në Etiopi?*
4. *Pse shkuan muslimanët e parë në Etiopi?*
5. *Kur shkuan në Etiopi si i priti mbreti Nexhashij?*
6. *Kush shkoi në Etiopi për ti treguar mbretit Nexhashij për muslimanët?*
7. *Çka i tha Amër Ibn Asi Nexhashiut?*
8. *Çka i thanë muslimanët për Isën a.s. mbretit Nexhashij?*
9. *A e ka pranuar mbreti Nexhashij Islamin?*

# THIRRJA NË ISLAM HAPTAZI

Muhamedi a.s. tri vite të plota ka thirrur në Islam fshehtazi ndërsa pas tri viteve thirrjen e fillon haptazi. Kështu Muhamedi a.s. hipi mbi kodrën e Mekës e quajtur “Ebu Kabise” dhe i thërret fiset arabe rend me rend: O Benu Zahre, o Benu Abdul Menaf e kështu me radhë. Pasi u tubuan të gjithë e pyetën Muhamedin a.s: Pse na ke thirrur? Muhamedi a.s. u tha: Nëse ju them se pas kësaj kodre qëndrojnë kalorësit të cilët dëshirojnë të ndryshojnë gjendjen e juaj, a më kishit besuar? Të gjithë i thanë: Po të besojmë se ti gjithmonë ke qenë besnik. Atëherë Muhamedi a.s. u tha: Unë jam i dërguar i Allahut, tek ju. Lajmëtar dhe Qortues. Ju thërras që të besoni vetëm në Allahun dhe mos i përshkruani shok Atij.

Nga ky çast Muhamedi a.s. e filloi thirrjen Islame haptazi, kështu numri i muslimanëve dita ditës shtoej. Për këtë arsye u mbledhën fiset arabe dhe shkuan te axha i Muhamedit a.s Ebu Talibi e i thanë: Muhamedi i ka fyer idhujt tanë dhe po thërret me besua në një Zot. Por nëse Muhamedi dëshiron pasuri, do t’i japim pasuri sa të dojë, nëse dëshiron pushtet do ta bëjmë udhëheqës, çka të dëshiron ia plotësojmë, vetëm e vetëm të largohet nga rruga për të cilën është duke thirrur. Kur ia tregoi Ebu Talibi Muhamedit a.s. këto kushte tha: ***Për Zotin o axha im, sikur të ma jepnin diellin në dorën e djathtë dhe hënën në dorën e majtë për me u largua nga rruga e drejtë nuk do të largohem edhe nëse sakrifikohem deri sa të triumfojë feja e drejtë.***

## PYETJE:

1. Sa vite Muhamedi a.s. ka thirrur fshehtazi në Islam?
2. Ku hipi Muhamedi a.s. dhe si veproi për t’i thirrur fiset arabe në Islam dhe çka ju tha?
4. Pasi që numri i muslimanëve shtoej ku shkuan fiset arabe dhe çka i thanë në mënyrë që Muhamedi a.s. të heqë dorë nga feja Islame?
5. Çka i tha Muhamedi a.s. axhës së tij kur ia dërgoi kushtet e fiseve arabe?



# SI E PRANOI OMERUL FARUKI FENË ISLAME

**Omeri** para Islamit e urrente pa masë Muhamedin a.s.

Një ditë derisa pranë Qabes banorët e Mekës bisedonin si me e zhdukë Muhamedin a.s., shokët e tij dhe Islamin, Omeri me tërbim çohet në këmbë e thotë: “Sot unë do ta mbys Muhamedin dhe do të lirohemi përgjithmonë prej fesë së tij”. E mori shpatën dhe u nis në drejtim të Muhamedit a.s. Në mes të rrugës e takon një shok.

Ku po shkon o Omer – e pyet shoku.

Ta mbys Muhamedin – tha Omeri.

Së pari rregulloje familjen tënde e pastaj tjerët – i tha shoku. Çka dëshiron të thuash me këtë – e pyeti Omeri.

Motra jote Fatimja dhe burri i saj e kanë pranuea Islamin dhe tani lexojnë Kur’an – i tha shoku.

U hidhërua Omeri dhe me tërbim shkoi te shtëpia e motrës së tij. Në atë moment ishin duke lexua pjesë të Kur’anit fisnik. Kur trokiti Omeri në derë motra e tij e fshehu atë pjesë të Kur’anit të cilën e lexonte. Kur hyri Omeri brenda, me të fortë i ra shuplakë burrit të motrës Said it. Motra shkoi t’i ndihmojë, Omeri e rrahu edhe motrën derisa filloi t’i rrjedhë gjak për hunde e fytyrë.

Pastaj Omeri i tha: Ku është pjesa e Kur’anit të cilin ishit duke e lexuar më parë?

Atë pjesë të Kur’anit e kam unë por ti je i papastër dhe nuk mund ta prekësh deri sa të pastrohesh.

Omeri pastaj u pastrua e mori atë pjesë të Kur’anit dhe e lexoi dhe drita e Kur’anit hyri në zemrën e tij, drita e Islamit e mbuloi trupin e tij dhe tha: Ku është Muhamedi?

Në shtëpinë e Ekreme Bin Ubej bin Erkem - iu përgjigjën.

Omeri shkoi atje trokiti në derë dhe pastaj ia hapën derën dhe shkoi para Muhamedit a.s dhe tha:

**“ESH-HEDU EN LA I LAHE IL-LALL-LLAH VE ESH-HEDU ENE MUHAMEDEN RESULALLAH”.**

Në gjuhën shqipe d.m.th.:

**Dëshmoj dhe deklaroj se vetëm Allahu është Zot, Dëshmoj dhe deklaroj se Muhamedi është i dërguari i Allahut.**

Pasi e dëshmoi shahadetin e pranoi Islamin. Omeri bëhet prej shokëve më të njohur të Muhamedit a.s dhe shokët e kanë quajtur Omerul Faruk sepse e ka ndarë të mirën prej të keqes, e ka ndarë të drejtën prej të padrejtës, e ka ndarë Hallallin prej Haramit.

Omerul Faruki është Halifja e dytë e Muslimanëve pas Ebu Bekri Sidikit.

#### PYETJE:

- 1. Para Islamit, a e donte Omeri Muhamedin a.s.?*
- 2. Çka vendosi të vepronte Omeri pasi e urrente Muhamedin a.s.?*
- 3. Si veproi Omeri kur dëgjoi se motra e tij me burrin e saj këndonin Kur'an?*
- 4. Çka kërkoi Omeri prej motrës së saj pasi e rrahu?*
- 5. Çka i tha motra e saj dhe a e dëgjoi Omeri?*
- 6. Çka ndodhi me Omerin pasi e lexoi atë pjesë të Kur'anit?*
- 7. Ku shkoi Omeri pasi e pranoi Islamin?*
- 8. Pse e quajtën Omerin Faruk?*

# BLLOKADA EKONOMIKE NDAJ MUSLIMANËVE

Kur pabesimtarët dhe idhujtarët i humbën të gjitha shpresat në Muhamedin a.s. që ai të heqë dorë nga rruga e tij, kur shihnin se numri i muslimanëve dita-ditës shtohet dhe nuk pakësohet, vendosën që t'i bllokojnë ekonomikisht muslimanët, Muhamedin, familjen e tij dhe çdonjërin që i përkrahte ata.

E nënshkruan një marrëveshje pabesimtarët dhe e vendosën në Qaben e shenjtë.

Në marrëveshje ishte e shënuar që:

- muslimanët të largohen prej Mekës dhe të vendoseshin në shkretëtirë jashtë Mekës;
- mos me ble prej muslimanëve dhe mos me shitë;
- mos me u martua me muslimanet dhe mos me u martua me muslimanët.

Prej kësaj filluan vitet e vështira për muslimanët, tri vite të plota me uri, etje, vështirësi. Nuk kishin ushqim sa që detyroheshin me ngrënë gjethet e dushkut dhe barishte.

Një ditë prej ditëve Muhamedi a.s. e lajmëroi axhën e tij Ebu Talibin për një lajm të çuditshëm.

O axha i im! Zoti e ka urdhërua krimbin me grimcua letrën ku ishte e nënshkruar kontrata dhe ishte e vendosur në Qabe dhe krimbi e ka ngrënë të tërën përpos pjesën ku ishte “NË EMËR TË ALLAHUT” jo.

Me të shpejtë Ebu Talibi shkoi në Mekë dhe u tha pabesimtarëve të Mekës se kontratën të cilën e kishin nënshkruar e kishte ngrënë krimbi dhe kishte mbetur vetëm pjesa ku ishte e shkruar “NË EMËR TË ALLAHUT”. Pabesimtarët thanë nëse kjo është e vërtetë atëherë kontrata priset dhe besimtarët mund të kthehen nëpër shtëpitë e tyre dhe të vazhdojnë jetën e tyre.

Kur shkuan në Qabe, pabesimtarët u befasuan, gati sa nuk u çmendën nga habia kur e panë se çka kishte thënë Muhamedi a.s. ishte e vërtetë.

Kjo ishte një mrekulli e Zotit për me ju tregua pabesimtarëve se Muhamedi a.s. ishte i dërguar i Zotit, sepse Muhamedi a.s. ishte i

lajmëruar prej Zotit për këtë ngjarje. Megjithëkëtë, pabesimtarët vazhduan me kokëfortësinë e tyre duke thënë se kjo është magji, i thoshin Ebu Talibit se djali i vëllait tënd është magjistar dhe nuk besojmë se ai është peygamber. Vetëm se më e rëndësishmja ishte se Muhamedi a.s. u kthye me familjen dhe besimtarët dhe u thye bllokada ekonomike ndaj tyre.

#### PYETJE:

- 1.Çka vendosën pabesimtarët kur panë se numri i muslimanëve shtoej?*
- 2.Çka ishte nënshkruar në marrëveshjen e pabesimtarëve?*
- 3.Ku e varën marrëveshjen?*
- 4.Sa vite kaluan muslimanët në bllokadë ekonomike?*
- 5.Kush e kishte shqyer letrën e marrëveshjes?*
- 6.Çka nuk e kishte shqyer krimbi prej marrëveshjes?*
- 7.Çka panë pabesimtarët kur shkuan në Qabe?*
- 8.A u bindën pabesimtarët me mrekullinë e Muhamedit a.s.?*

## VITI I PIKËLLIMIT

Hatixhja, bashkëshortja e Muhamedit a.s, ajo e kishte pranuar Islamin.

Ajo ishte që vazhdimisht i jepte kurajë Muhamedit a.s., i ndihmonte atij, e shpenzonte tërë pasurinë për rrugën e drejtë të tij. Ajo ishte me Muhamedin a.s. në kohërat më të vështira të jetës së tij.

Kur ndërroi jetë Hatixhja, Muhamedi a.s. u pikëllua shumë. Në të njëjtin vit vdiq edhe axha i tij Ebu Talibi i cili e mbronte Muhamedin a.s prej pabesimtarëve të Mekës. Për këtë arsye në historinë Islame ai vit quhet vit i pikëllimit.

PYETJE:

1. *Kush ishte Hatixhja?*
2. *A u pikëllua Muhamedi a.s. për Hatixhen dhe axhën e tij?*
3. *Pse quhet vit i pikëllimit?*

## ISRAI DHE MIRAXHI

Pas çdo vështirësie Zoti dërgon lehtësim. Pas çdo pikëllimi Zoti shpërblen me lumturi. Kështu Muhamedi a.s. në vitin e pikëllimit e ka bërë udhëtimin historik të të gjitha kohërave.

Në vitin e pikëllimit saktësisht më 27 Rexheb derisa ishte në shtëpinë e Umi Hanit befasisht i vjen Xhebrili dhe ia sjellë **“Barakun”**, kafshë e cila kishte shpejtësinë më të madhe të dritës dhe e bartë Muhamedin a.s prej Mekës në shtëpinë e shenjtë në Jerusalem në Mesxhidi Aksa. Aty Muhamedi a.s. bëhet imam i të gjithë pejgamberëve dhe i falë dy rekate namaz.

Me këtë vërtetohet se Muhamedi a.s. është vula e pejgamberëve. Pasi që i falë Muhamedi a.s. dy rekate namaz ngrihet në qiell për t’i parë argumentet e shumta të Zotit. Në lartësitat e larta qiellore sheh mrekulli të shumta por kryesorja ishte se atje bisedoi drejtpërsëdrejti me Zotin. Në atë bisedë Zoti ia bëri Muhamedit dhe popullit të tij obligim me i falë pesë kohë tënamazit.

Udhëtimi prej Qabes deri në Mesxhidi Aksa të Jerusalemit quhet **“Isra”**, ndërsa udhëtimi prej Mesxhidi aksa në lartësinë qiellore quhet **“Miëraxh”**.

PYETJE:

1. Çka vjen pas çdo vështirësie ?
2. Ku ishte Muhamedi a.s. kur erdhi Xhibrili?
3. Çka i sjelli Xhibrili Muhamedit a.s?
4. Ku e dërgoi në fillim Xhibrili Muhamedin a.s?
5. Çka u bë Muhamedi a.s. në Mesxhidi aksa?
6. Pasi i fali Muhamedi a.s. dy rekate ku u ngrit?
7. Çka pa Muhamedi a.s. kur u ngrit në lartësira qiellore?
8. Me kë bisedoi Muhamedi a.s. në Miraxh?
9. Çka e obligoi Muhamedin a.s. dhe popullin e tij Zoti i Madhëruar në natën e Miraxhit?
10. Si quhet udhëtimi prej Qabes në Mesxhidi Aksa?
11. Si quhet udhëtimi prej Mesxhidi Aksa në lartësira qiellore?

## BESLIDHJA NË AKABE

Edhe pse Muhamedi a.s. ishte i Mekës dhe i fisit kurejsh, edhe pse ishte i njohur si besnik prapë nuk i besonin. Për këtë arsye Muhamedi a.s. filloi ta shfrytëzojë sezonin e haxhit që t'i ftonte fiset e tjera arabe në Islam.

Kur takohej me ndonjë fis arab që tu tregoj atyre Islamin, atëherë Kurejshët pabesimtarë i shkonin pas dhe i thoshin atyre, “mos i besoni, largohuni prej tij”, dhe përdornin të gjitha metodat derisa i largonin fiset arabe prej Muhamedit a.s.

Në një moment u takua me një fis të Medinës, pasi bisedoi shkurtazi u morën vesh që të takohen në periferi të Mekës në vendin e quajtur **Akabe**. Në mbrëmje, në qetësi të errët por të sigurt u takuan në Akabe. Gjashtë persona të gjithë të fisit “**Hazrexh**” e pranuan Islamin dhe e bënë besëlidhjen me Muhamedin a.s., për këtë arsye quhet **Besëlidhja e Akabes**.

### PYETJE:

- 1. Pasi kurejshët e Mekës nuk e besonin Muhamedin a.s., si veproi Muhamedi a.s.?*
- 2. Si vepronin kurejshët pabesimtarë kur e shihnin se Muhamedi a.s. takohej me ndonjë fis arab?*
- 3. Me cilin fis bisedoi Muhamedi a.s.?*
- 4. Ku u takua Muhamedi a.s. me gjashtë personat e fisit “Hazrexh”?*

## SHKAQET E HIXHRETIT

Kurejshët pabesimtarë i mundonin muslimanët e dobët. Ata ankoreshim te Muhamedi a.s. ndërsa ai i këshillonte që të shkonin në Medinë pasi që atje gati se të gjithë e kishin pranua Islamin. Kështu gati të gjithë muslimanët shkuan në Medinë përpos një numri të vogël e prej tyre ishte Ebu Bekri Sidiki, Aliu dhe natyrisht Muhamedi a.s.. Kurejshët më së shumti i mundonte prania Muhamedit a.s. në mesin e tyre prandaj vendosën që të zgjedhin nga një djalosh më të fortë prej secilit fis dhe ta mbytnin Muhamedin a.s në shtëpinë e tij. Për këtë marrëveshje Zoti e lajmëroi Muhamedin a.s.. Ky ishte shkaku që Muhamedi a.s. e kishte obligua Ebu Bekri Sidikin me përgatit dy deve për udhëtim.

Pa dalë prej shtëpisë, kurejshët e kishin rrethuar shtëpinë e Muhamedit a.s. dhe ishin përgatitë për me e mbytë por Muhamedi a.s. në shtratin e tij e la Aliun r.a., ndërsa kur doli në derë mori pak **dhé** dhe e hodhi, kështu të gjithë kurejshët u shurdhuan dhe u verbëruan. Këtë ngjarje e tregon Kur'ani:

VE XHEALNAA MIN BEJNI EJ'DI/HIM SEDDEN VE MIN HALFIHIM SEDDEN FE EGSHEJNAA/HUM FEHUM LAA JUBSIRUUN.

**“Ne para bëmë perde (pengesë) po ashtu edhe pas tyre vendosëm perde dhe mbuluam shikimin e tyre ashtu që nuk shihnin asgjë”.**  
(JASIN : 9)

Muhamedi a.s. kaloi përmes tyre dhe nuk e hetuan fare. Kur ju erdh shikimi me të shpejtë hynë në dhomën e Muhamedit a.s i ngritën shpatat lartë por në dhomë nuk e gjetën Muhamedin a.s por Aliun. Kjo i hidhëroi edhe më shumë, i ngrysën fytyrat e tyre, i shkulën flokët e tyre pasi tradhtia e tyre nuk iu bëri dobi.

PYETJE:

1. *Ku shkonin muslimanët për të gjetur siguri për jetën e tyre?*
2. *Çka vendosën kurejshët në lidhje me Muhamedin a.s?*
3. *Kush e lajmëroi Muhamedin a.s. për marrëveshjen e kurejshëve dhe çka kishte ndodhë në shtëpinë e Muhamedit a.s.?*
4. *Kush e zëvendësoi Muhamedin a.s. në shtratin e tij?*
5. *Si veproi Muhamedi a.s. kur doli në derë dhe çka ndodhi me djelmoshat të cilët e kishin rrethuar shtëpinë e tij dhe a e gjetën Muhamedin a.s. në dhomën e tij?*



## NË SHPELLËN THEVR

Kur kuptuan se Muhamedi a.s. kishte marrë rrugën për në Medinë shpallën një shpërblim prej njëqind deveve kush e zë Muhamedin a.s të gjallë apo të vdekur.

Pasi kishte dalë prej shtëpie, Muhamedi a.s. shkon te Ebu Bekri e fton dhe se bashku u nisën për në Medinë. Rruga për në Medinë ishte e gjatë dhe e mundimshme. Por Allahu atyre në çdo moment u kishte sjellë qetësi trupore dhe freski shpirtërore.

Posa e kaluan Mekën, për t'u strehuar nga Kurejshët u vendosën në shpellën Thevr. Kur hynë në shpellë Ebu Bekri filloi të frikohet e Muhamedi a.s. i tha:

**“...Mos u pikëllë – Allahu është me neve”.**

Vërtetë Allahu ishte me ta, posa u vendosën në shpellë dërgoi një merimangë dhe e thuri rrjetën e saj në hyrje të shpellës, pastaj edhe një pëllumb fluturoi dhe u vendos në hyrje të shpellës dhe bëri vezët e saj dhe ra të pushojë. Kurejshët kaluan pranë shpellës u ndalën aty. Njëri tha të shikojmë në shpellë ndoshta janë aty por të gjithë të tjerët filluan të tallen duke i thënë si kanë mundur të hynë në shpellë kur në hyrje është pëllumbi me vezë dhe rrjeta e merimangës, kjo do të ishte e palogjikshme.

Dhe, në këso forma Allahu e ka mbrojt Muhamedin a.s. duke i përçarë kurejshët në mes vete dhe duke mos i kuptua mrekullitë e Allahut.

### PYETJE:

- 1. Çka shpallën kurejshët kur kuptuan se Muhamedi a.s. ka udhëtuar për Medinë?*
- 2. A ishte e vështirë rruga për në Medinë?*
- 3. Kush i sillte qetësi trupore dhe freski shpirtërore Muhamedit a.s dhe Ebu Bekrit?*
- 4. Kur filloi të frikohet Ebu Bekri çka i tha Muhamedi a.s.?*
- 5. Çka dërgoi Allahu në hyrje të shpellës?*
- 6. Si u zhvillua biseda në mes kurejshve kur arritën afër shpellës?*

# GARIMI PËR SHPËRBLIMIN E NJËQIND DEVEVE

Çdo njeri lakmonte njëqind deve, trimat e të gjitha fiseve u përgatitën për ta kërkuar Muhamedin a.s. Njëri prej tyre ishte **Suraka Bin Malik**, ai kishte vrapua me të shpejtë për ta kërkuar Muhamedin a.s.

Muhamedi a.s. me shokët e tij dhe Ebu Bekrin kishin arrit në mes të rrugës aty edhe i takon Suraka. Ai vërsulet me kalin e tij si bishë e egër. Kur afrohet pranë, Muhamedi a.s. i thotë me lehtësi: **“Zoti me shpëton”**. Në atë moment këmbët e para të kalit të Surakës sharrojnë në tokë deri në gjunjë dhe ai përplasat për toke. I frikësuar Suraka dhe i tronditur i thotë Muhamedita.s.:

*“Lute Zotin tënd të më shpëtojë se do të kthehem, bile edhe tjerëve që vijnë pas do t’ju them se nuk jeni në këtë drejtim”*.

Muhamedi a.s. i dërguar për mëshirë për të gjithë njerëzimin e bën një dua te Zoti dhe e shpëtoi, ndërsa ai u kthye, po ashtu edhe tjerëve u tha se në atë drejtim nuk ishte Muhamedi a.s.. Kështu të gjithë u kthyen duarthatë dhe të hidhëruar në Mekë, ndërsa Muhamedi a.s. vazhdoi rrugën dhe arriti i lumtur e i gëzuar në Medinë.

## PYETJE:

1. Çka kërkonin trimat e fiseve të Mekës?
2. Ku e takoi Suraka dhe çka ndodhi me Surakën kur iu afrua Muhamedit a.s.?
3. Kur u përplas Suraka për tokë çka i tha Muhamedit a.s. ?
4. Duke u kthye Suraka çka u tha të tjerëve?
5. Ku u kthyen dhe si u kthyen trimat e Mekës dhe ku shkoi Muhamedi a.s.?

# ARRITJA E MUHAMEDIT A.S. NË MEDINË

Pas një udhëtimi të gjatë Muhamedi a.s. arriti në Medinë. Fiset **Evs** dhe **Hazrexh** e pritnin me gëzim. Fëmijë, gra, pleq e të rinj, të gjithë kishin dalë në pritje. Kur drita e Muhamedit a.s. e shndriti këtë vend njëri me zë të lartë tha: Erdhi mëshira e Allahut. Në atë moment filluan me i këndua ilahi Muhamedit a.s.:

TALEAL BEDRU ALEJNA MIN THENIJATIL VEDA  
VEXHEBE SHUKRU ALEJNA MA DEA LILAH DA

**Agoj Hëna katërmbëdhjetëshe. Nga ai vend i miqësisë.**

**Sa të gëzuar po të presim. Faleminderit Perëndi.**

E JUHEL MEB'UTHU FIJNA XHIETE BIL EMRIL MUTA  
XHIETE SHEREFTEL MEDINE MERHABEN JA HAJRE DA

**O i dërguar prej Madhërie t'përqafojmë me kënaqësi**

**Ti Medinën e shndrite**

**Eja ngjirin e vëllazërisë.**

Pasi u bë manifestimi i pritjes së Muhamedit a.s., secili prej banorëve të Medinës kishte dëshirë që Muhamedi a.s. të ishte mysafir i tij. Mirëpo Muhamedi a.s. zgjodhi mënyrë të veçantë. Ai u tha banorëve të Medinës: ***Deveja ime do të jetë e lirë, prandaj te cila shtëpi do të ndalet atje do të jem mysafir.*** Që të gjithë i ofronin ushqim devesë për me u ndalë pranë shtëpisë së tyre, por deveja e zgjodhi me u ndalë pranë Shtëpisë së **Ejubit**. Në atë vend Muhamedi pastaj urdhëroi që të ndërtohet Xhamia e parë e Muslimanëve.

## PYETJE:

1. Kush ishte në pritje të Muhamedit a.s. ?
2. Si e pritën Muhamedin a.s. më Medinë?
3. Çka dëshironin banorët e Medinës?
4. Si e zgjodhi Muhamedi a.s. mënyrën për të qenë mysafir i tij?
5. Pranë cilës shtëpi u ndal deveja?
6. Çka urdhëroi Muhamedi a.s. të ndërtohet aty ku u ndal deveja?

## SHOQËRIA E RE NË MEDINË

- **Çështjen e parë** që e bëri Muhamedi a.s. në Medinë ishte ndërtimi i xhamisë, sepse xhamia është objekti kryesor ku bashkoheshin muslimanët, njoftoheshin në mes vete, i ndihmonin njëri tjetrit. Pastaj në xhami mësohej dhe studiohej Kur'ani me një fjalë Xhamia ishte institucion shoqëror, kulturor dhe edukativo-arsimor.

- **Çështja e dytë** ishte vëllazërimi i muslimanëve. Tani në Medinë jetonin muslimanët e Mekës dhe të Medinës. Muslimanët e Medinës ishin prej dy fiseve: “Evs dhe Hazrexh”. Fisi Evs dhe Hazrexh kishin pasur një armiqësi shekullore të cilën e kishin mbjellë jahuditë. Mirëpo Muhamedi a.s. me urtësi i pajtoi, i bashkoi dhe i vëllazëroi. Përpos kësaj muslimanët e Mekës nuk kishin shtëpi as pasuri ishin të varfër, sepse çdo gjë që patën e kishin lënë në Mekë e atje e kishin uzurpua pabesimtarët e Mekës. Kështu prej mesit të muslimanëve kishte të pasur dhe të varfër. Muhamedi a.s. i vëllazëroi të varfrit e Mekës me të pasurit e Medinës kështu që ata kafshatën e gojës e ndanin së bashku, të mirën e ndanin së bashku, pikëllimin e ndanin së bashku e edhe gëzimin e ndanin së bashku.

- **Çështjen e tretë** të cilën e bëri Muhamedi a.s. ishte formimi i kushtetutës në shoqërinë e re. Në Medinë përpos muslimanëve jetonin edhe jahuditë. Jahuditë ishin dinak dhe tradhtar, kështu që ata kishin mundësi me futë mollën e sherrit në mesin e muslimanëve për me i përça. Për këtë arsye Muhamedi a.s. nënshkroi kontratë me ta çka ka të bëjë me të drejtat e tyre, tregtinë e tyre, besimin e tyre dhe veprimtarinë e tyre me qëllim që të nderohej dhe të respektohej e drejta e tyre, por në anën tjetër edhe ata me nderua dhe me respektua të drejtën e muslimanëve. Kështu në Medinë filloi të lulëzoj shteti Islam, filloi të ndriçoj drita e Islamit e cila pastaj u shpërnda në lindje dhe perëndim në të gjitha vendet e botës.

1. *Çka ndërttoi Muhamedi a.s. në Medinë?*
2. *Çfarë rëndësie ka ndërtimi i xhamisë?*
3. *Cila ishte çështja e dytë të cilën e bëri Muhamedi a.s. në Medinë?*
4. *Pse i vëllazëroi Muhamedi a.s. muslimanët?*
5. *Cila ishte çështja e tretë që e bëri Muhamedi a.s. në Medinë?*
6. *Çfarë rëndësie kishte Medina?*

# THIRRJA PËR NAMAZ ËSHTË THIRRJE PËR SHPËTIM

Në Medinë për çdo ditë muslimanët takoheshin pesë herë në ditë në xhaminë e Muhamedit a.s. Aty faleshin, mirëpo pasi që pesë herë në ditë ishte vështirë për disa të ishin të saktë në kohët e namazit, muslimanët filluan të mendonin të bëhej ndonjë sinjal për të treguar se ka fillua koha e namazit.

U tubuan te Muhamedi a.s. dhe secili e thoshte mendimin e tij ndërsa Muhamedi a.s. i dëgjonte. Njëri tha me i fry borisë, tjetri me i ra kambanave, mirëpo kjo nuk i pëlqeu Muhamedit a.s. e as shokëve të tij. Në atë tubim befasi u paraqit **Abdullah Ibn Zejd** dhe tha: O i dërguari i Allahut kam parë një ëndërr se si bëhet thirrja në namaz:

**Allahu është më i Madhi,**

**Dëshmoj se vetëm Allahu është Zot,**

**Dëshmoj se Muhamedi është i dërguar i Allahut,**

**Ejani në namaz**

**Ejani në shpëtim**

**Allahu është më i Madhi,**

**Allahu është më i Madhi**

**Vetëm Allahu është Zot”.**

Muhamedi a.s. dhe shokët e tij e dëgjuan me vëmendje ëndrrën e shokut të tyre, pastaj u paraqit edhe Aliu dhe tha e kam parë të njëjtën ëndërr dhe të njëjtën thirrje.

Kur dëgjoi edhe ëndrrën e Aliut Muhamedi a.s. tha: Këto janë ëndrra të vërteta dhe do të thirret ezani ashtu si e keni parë.

Muhamedi a.s. shikoi shokët e tij, mori edhe pëlqimin e tyre, të gjithë u pajtuan. Pastaj i tha **Bilallit** që të hipë mbi murin e xhamisë dhe ta thërret ezanin. Bilalli me të shpejtë u përgatit, hipi mbi xhami dhe filloi ezani:

**ALLAHU EKBER**

**ALLAHU EKBER**

**ALLAHU EKBER**

**ALLAHU EKBER**

**ESHHEDU EN LA I LAHE IL-LALL-LLAH**

**ESHEHU EN LA I LAHE IL-LALL-LLAH**

**ESHHEDU ENE MUHAMEDEN RESULULL-LLAH**

**ESHHEDU ENE MUHAMEDEN RESULULL-LLAH**

**HAJE ALES SALAH**

**HAJE ALES SELAH**

**HAJE ALEL FELAH**

**HAJE ALEL FELAH**

**ALLAHU EKBER**

**ALLAHU EKBER**

**LA I LAHE IL-LALL-LLAH**

Prej këtij momenti Bilalli u bë Muezini i parë i Muhamedit a.s. dhe i muslimanëve.

**PYETJE:**

1. *Pse i tuboi Muhamedi a.s. muslimanët?*
2. *Çfarë propozime dhanë shokët e Muhamedit a.s. për t'i thirrur muslimanët në namaz?*
3. *Cili mendim u pranua?*
4. *Kush është Muezini i parë në Islam?*

# PARA LUFTËS SË BEDRIT

Islam d.m.th. paqe në këtë botë dhe shpëtim prej zjarrit të xhehenemit në botën tjetër.

Feja Islame është fe e paqes, lirisë, sigurisë dhe lumturisë për të dy botët.

Nëse shikojmë jetën e Muhamedit a.s. shohim se gjatë tërë jetës ka anua ka paqja. Kjo ka qenë arsyeja që Muhamedi a.s. trembëdhjetë vite sa ishte në Mekë, i këshillonte shokët e tij të duronin, të mos i kundërviheshin mundimeve të pabesimtarëve të Mekës. Pas shumë viteve, pas shumë mundimeve, pas shumë torturimeve Muhamedi a.s. e zgjodhi që të dashurën e tij, vendlindjen e tij ta lërë dhe të shkojë në Medinë.

Kur Muhamedi a.s. është largua prej Mekës, nga kodra është kthye edhe një herë, e ka shikua vendlindjen, i kanë pikua lotët në fytyrën e tij dhe ka thënë: Oj vendlindja ime. Unë po largohem sepse jam i detyruar prej vendësve të tu. Po mos të më përzinin banorët e tu kurrë nuk do të isha larguar.

Kur shkoi Muhamedi a.s. në Medinë, aty filloi jetë të re në shoqërinë e re, në liri dhe qetësi. Por kjo nuk zgjati shumë pasi që pabesimtarët e Mekës kishin përgatitur një ushtri prej **900 vetëve** që të shkonin në Medinë për t'i zhdukur Muhamedin a.s dhe shokët e tij prej tokës së dheut.

Muhamedi a.s. kur mori vesh për këtë i tuboi banorët e Medinës e u tha: Çka mendoni ju, A të mbrohem i apo jo, a të luftojmë apo jo?

Në atë tubim u ngrit Mikdad Ibn Amri dhe tha:

***“O i dërguar i Allahut ne jemi me ty. Ne nuk jemi si Beni israilët të cilët i kanë thënë Musës a.s. shko me Zotin Tënd lufto e ne do të rrimë këtu. Por ne themi: Shko me Zotin Tënd përpara, lutju e ne së bashku me ju do të luftojmë”.***

Pastaj u ngrit Seadi i cili tha:

***“O i dërguar i Allahut, ne të besojmë, ne e kemi vërtetua se ti je në rrugën e drejtë, ne të kemi dhënë besën se do të nderojmë dhe do të dëgjojmë. Nëse na thua që të hyjmë në detin e thellë të pakalueshëm, ne do të vejmë me ty dhe nuk do të kundërshtojë askush”.***

Kur i dëgjoi këto fjalë Muhamedi a.s. fytyra e tij shndriti prej

gëzimit, zemra e tij u qetësua dhe e përfundoi fjalimin duke thënë: Me ndihmën e Allahut do të ngadhënjëjmë dhe fitorja është e jona.

#### PYETJE:

1. *Çka d.m.th. Islam?*
2. *Çfarë feje është feja Islame?*
3. *Çka tha Muhamedi a.s. kur u ngjit në kodrën e Mekës?*
4. *Pse pabesimtarët shkuan prej Mekës në Medinë?*
5. *Çka tha Mikdad Ibn Amri?*
6. *Çka tha Seadi?*
7. *A u gëzua Muhamedi a.s. me fjalimin e shokëve të tij?*
8. *Çka tha Muhamedi a.s. në fund të fjalimit?*



## LUFTA E BEDRIT

Muhamedi a.s. bisedoi me shokët dhe banorët e Medinës dhe vendosi që të dalë në rrethinën e qytetit me qëllim që atje të zhvillohej lufta, pasi që në Medinë ishte e mundur që të bien viktima fëmijët, gratë dhe pleqtë. Në rrethinë të Medinës ishte vendi i quajtur “**Krojet e Bedrit**”. Te “Krojet e Bedrit” u vendos Muhamedi a.s. me **treqind** shokët e tij ndërsa pabesimtarët ishin nëntëqind d.m.th. trefish më shumë. Përpos kësaj pabesimtarët ishin të armatosur deri në dhëmbë, ndërsa besimtarët jo vetëm që nuk ishin të armatosur por ishin të zhveshur dhe të zbathur. Për këtë arsye Muhamedi a.s. bëri lutje te Zoti që t’iu ndihmojë besimtarëve në këtë betejë, të ju forcojë këmbët e tyre, dhe të ju qetësojë zemrat e tyre. Zoti i Madhëruar me mëshirën e Tij dërgoi **një mijë melaqe** në ndihmë për besimtarët. Melaqet iu dolën në ndihmë besimtarëve dhe lufta përfundoi me fitoren e tyre pa viktima të shumta. Ndërsa pabesimtarët lanë pas vete tërë armatimin e tyre dhe ia mbathën me të katërtat. Kurse shtatëdhjetë prej tyre u vranë dhe shtatëdhjetë tjerë u zunë robër.

Pasi përfundoi lufta, besimtarët u gëzuan shumë sepse numri i vogël i tyre triumfoi kundër grupit të madh të pabesimtarëve.

Mirëpo gjithmonë kur vjen në konflikt e drejta dhe e padrejta, e drejta fiton pa marrë parasysh a janë të paktë në numër, apo janë të dobët, sepse fuqia e drejtësisë është fuqi e cila nuk humbë kurrë por gjithmonë fiton edhe nëse vonon pak.

Robërit i liroi me kompensim duke ua lejuar që ta paguajnë veten me të holla ndërsa disa prej tyre Muhamedi a.s. i liroi me kusht që ai i cili di shkrim dhe lexim me ia mësua fëmijëve musliman shkrimin dhe leximin. Nga kjo ngjarje kuptojmë se sa rëndësi të madhe i ka dhënë Muhamedi a.s. edukimit dhe arsimimit të fëmijëve.

PYETJE:

1. *Pse nuk qëndroi Muhamedi a.s. me shokët e tij në Medinë?*
2. *Ku u vendos Muhamedi a.s. me ushtrinë e tij?*
3. *A ishin pabesimtarët shumë dhe të armatosur?*
4. *Çfarë lutje bëri Muhamedi a.s.?*
5. *Sa melaqe i dërgoi Zoti për me iu ndihmu besimtarëve?*
6. *Kush e fitoi luftën e Bedrit?*
7. *Kur të bie në konflikt drejtësia dhe padrejtësia kush fiton?*
8. *Si veproi Muhamedi a.s. me robërit e luftës?*

## LUFTA E UHUDIT

Në vitin e tretë të hixhrit prijësi i Mekës **Ebu Sufjani** përgatiti një ushtri prej tremijë ushtarësh dhe u nis për në Medinë me luftua kundër muslimanëve, që të hakmerrej për luftën e Bedrit.

Gjatë rrugës atyre iu bashkuan edhe fiset “**Tehame**” dhe “**Kenane**”. Kur e kuptoi këtë Muhamedi a.s. bisedoi me shokët e tij dhe mori vendim që të dalë në pritë për t’u mbrojtur prej pabesimtarëve.

Numri i muslimanëve për luftë në këtë kohë ishte **njëmijë**. Me njëmijë vetë doli Muhamedi a.s. prej Medine, në mes të rrugës prijësi i munafikëve dhe shpiunëve të Medinës **Abdullah bin Seluli** me treqind vetë u ndal dhe u nda prej muslimanëve. Kështu numri i muslimanëve mbeti në **shtatëqind** vetë.

Kur arriti Muhamedi a.s. në kodrën e **Uhudit** i urdhëroi shtatëdhjetë shenjëtarë me shigjeta të vendosen aty dhe që në asnjë mënyrë të mos e lëshojnë atë vend por të jenë në mbrojtje të shpinës së muslimanëve.

Filloi beteja, muslimanët në përleshjen e parë korrën fitore, ushtria e pabesimtarëve filloi të zbrapset, shigjetarët me shigjeta të cilët ishin të vendosur në kodrën e Uhudit nuk e dëgjuan urdhrin e Muhamedit a.s. por e lëshuan kodrën dhe vrapuan pas pasurisë së luftës, edhe muslimanët tjerë e harruan qëllimin dhe harruan që ishin duke luftua në rrugën e Allahut dhe vrapuan pas pasurisë së kësaj bote.

E kundërshtuan urdhrin e Allahut dhe të dërguarit të Tij, për këtë arsye edhe pse fitorja ishte në duart e tyre ata pësuan disfatë, sepse **Halid Ibn Velidi** prijës i kalorësisë së pabesimtarëve ishte përgatitur më herët dhe pas kodrës së Uhudit befas iu bie pas shpine muslimanëve, kështu ata u detyruan të ngjiten në malet e larta për të shpëtuar dhe duke lënë pas vete shumë të vrarë, në mesin e tyre ishte edhe Hamza axha i Muhamedit a.s.

Muhamedi a.s. pastaj mbledhi ushtrinë e tij dhe iu afrua Medinës që ta mbrojë Medinën.

Ebu Sufjani tentoi që të shpërthejë frontin dhe të hyjë në Medinë mirëpo nuk ia arriti. Kështu ai u detyrua të kthehet në Mekë ndërsa Muhamedi a.s. u kthye në Medinë me muslimanët.

Nga kjo ndodhi muslimanët kuptuan se mosdëgjimi i urdhrave të

Allahut dhe të dërguarit të Tij sjellë disfatë dhe humbje.

**PYETJE:**

- 1. Pse Ebu Suffani përgatiti ushtri të fortë?*
- 2. Si veproi Muhamedi a.s. kur kuptoi se ushtria e pabesimtarëve do ta sulmojë Medinën?*
- 3. Si vepruan munafikët kur u nis Muhamedi a.s. për luftë?*
- 4. Çfarë urdhri dha Muhamedi a.s. në Kodrën e Uhudit?*
- 5. Çka ndodhi me muslimanët kur fituan betejën e parë?*
- 6. Pse e humbën muslimanët betejën e Uhudit.*

## LUFTA E HENDEKUT

E vërteta është një por të pavërtetat janë të shumta. Drejtësia është një por padrejtësitë janë të shumta. Errësirat janë të shumta por drita është dritë e cila shndritë në të gjithadrejtimit.

Në Medinë jetonin Jahuditë. Me Jahuditë Muhamedi a.s. kishte lidhë marrëveshje për të jetuar në paqë, qetësi, liri dhe marrëdhënie të përbashkëta tregtare dhe ekonomike. Mirëpo jahuditë ishin tradhtarë. Ata e tradhtuan Muhamedin a.s., shkuan në Mekë i tubuan pabesimtarët e Mekës në krye me Ebu Sufjanin e i thanë:

*“Ti përgatitu me një ushtri të fortë dhe eja në Medinë dhe sulmoi muslimanët nga jashtë, e ne në atë moment do të sulmojmë nga brenda”.*

Kur mori vesh Muhamedi a.s. se Ebu Sufjani kishte përgatitë një ushtri prej **10.000 ushtarëve**, i mbledhi muslimanët e i pyeti se si të veprojnë.

**Selman Faresiu** ishte nga Persia i cili e kishte pranua islamin. Ai i thotë Muhamedit a.s.: *“Të hapim kanale në tri anët e qytetit të Medinës, ashtu që kanalet të jenë të thella e kalorësit dhe devetë do të jenë të paafta që të depërtojnë në Medinë e ne do të jemi të mbrojtur në kodër”.* Muhamedi a.s. pranoi këtë propozim dhe ai në krye së bashku me shokët e tij ditë e natë pa pushua hapi kanale të thella rreth e përqark Medinës. Kështu kur arriti Ebu Sufjani me ushtrinë e tij u çmend nga habia kur pa kanalin gjerë e gjatë dhe nuk mundi të depëronte në Medinë.

Jahuditë ishin brenda në Medinë, kështu ishte vështirë për ta me komunikua me pabesimtarët për fillimin e sulmit sepse u rrezikoheshin familjet e tyre.

**Neim Ibn Mesud** ishte idhujtar i cili posa e kishte pranua Islamin dhe për këtë ende nuk e dinin as jehuditë as idhujtarët. Ai shkoi te prijësi i jehudive Keab bin Esad dhe i tha: Si do të veprosh!? Keab bin Esedi i tha: Nuk di!? Por çka më propozoni. Neimi i tha: Ti me fisin tënd je në Medinë, kurse Ebu Sufjani me idhujtarët jashtë Medinës, ata e kanë prishë marrëveshjen dhe do të kthehen në Mekë, ndërsa nëse e kupton Muhamedi a.s. se ke besë me idhujtarët me i sulmua muslimanët ti do të dënohesh.

Pastaj Neimi shkoi te Ebu Sufjani e i tha: Jahuditë e kanë prishë marrëveshjen ata nuk do t'i sulmojnë muslimanët. Ebu Sufjani dërgoi një delegacion për me u tregua se të nesërmen së bashku do t'i sulmojnë

muslimanët por jahuditë u përgjigjën se është ditë e shtunë dhe ne nuk luftojmë.

Ebu Suffjani e vërtetoi fjalën e Neimit dhe u frikësua se plani i tij do të dështojë. Zoti dërgoi erë të fortë dhe i prishi shatorët e idhujtarëve, ushqimi i tyre u hargjua, kështu vendosi të kthehej duarthatë në Mekë e muslimanët me ndihmën e Allahut shpëtuan nga tradhtitë ndaj tyre.

Në ajet të Kur'anit Zoti i Madhëruar thotë:

**“O besimtarë, përkujtoni të mirat e Allahut që u ka dhënë juve, kur u erdhi një ushtri e fortë, e ne kundër tyre dërguam erën e fortë dhe një ushtri (të melaqeve) të cilën ju nuk e keni parë. Nuk ka dyshim Allahu sheh se si veproni”. (EL EHZAAB : 9)**

Pasi ushtria e idhujtarëve u kthye në Mekë. Muhamedi a.s. urdhëroi Aliun r.a. që t'i sulmojë jahuditë dhe ata njëherë e përgjithmonë të largohen prej Medinës dhe të sigurohen prej tradhtisë së tyre.

Tradhtari humb gjithmonë me tradhtinë e tij. Ai kurrë nuk mund të fiton. Kështu edhe jahuditë të cilët ishin tradhtarë, humbën e për muslimanët ishte një fitore e madhe.

#### PYETJE:

1. *Përveç muslimanëve kush jetonte në Medinë?*
2. *Si vepruan Jahuditë?*
3. *Si veproi Muhamedi a.s. kur kuptoi se Ebu Suffjani është përgatit me e sulmua Medinën?*
4. *Çfarë propozimi dha Selman Feresiu?*
5. *Çka ndodhi me Ebu Suffjanin dhe ushtrinë e tij kur arriti në Medinë?*
6. *Kush e pranoi Islamin?*
7. *Si veproi Neimi për me kalua rrezikun e luftës?*
8. *Si veproi Muhamedi a.s. me jahuditë e Medinës?*
9. *Çka ndodh me tradhtarin?*

# MARRËVESHJA E HUDEJBIJES

Shtatëmbëdhjetë muaj, Muhamedi a.s. është falur duke u kthyer në drejtim të **Mesxhidi Aksas** në Jerusalem. Pastaj Zoti i Madhëruar e urdhëroi që gjatë faljes të kthehej në drejtim të **Qabes** në Mekë. Kjo e gëzoi Muhamedin a.s. pa masë. Sepse Meka ishte vendlindja e dashur e Muhamedit a.s. Meka ishte shpresa e fundit e Muhamedit a.s. Kthimi në vendlindje duhet të jetë shpresë e vetme e çdo besimtar.

Në vitin e gjashtë të hixhretit Muhamedi a.s. kishte parë ëndërr se e ka vizitua Qaben. Mirëpo Qabja ende ishte nën thundrat e pabesimtarëve.

Pabesimtarët ende kishin qëllim kryesor mbytjen e Muhamedit a.s., por Muhamedi a.s. me vendosmëri i pa armatosur me shokët e tij u nis për ta kryer **“Umren”** në Qabe. Kur arriti në vendin **Hudejbije**. Pabesimtarët menduan se Muhamedi a.s. ishte nisur me e sulmua Mekën. Kështu që Muhamedi a.s. e dërgoi Othmanin si delegacion për t’u treguar pabesimtarëve të Mekës se ai me shokët ishin të paarmatosur dhe se ata ishin nisur vetëm me vizitua Qaben e shenjtë.

Pas një vonese të gjatë u kthye Othmani dhe erdhi një delegacion prej pabesimtarëve të Mekës dhe lidhën një marrëveshje për paqe. Kjo marrëveshje u quajt **Marrëveshja e Hudejbijes**.

Në marrëveshje u nënshkruan katër kushte kryesore të marrëveshjes, e ato ishin:

- **Armëpushimi i të dy palëve për dhjetë vjet, d.m.th. dhjetë vjet me jetua në paqe.**
- **Kush dëshiron prej fiseve t’i bashkohet muslimanëve dhe kush dëshiron t’i bashkohet pabesimtarëve.**
- **Çdo pabesimtar i Mekës i cili shkon te Muhamedi a.s. ai me iu dorëzua Mekasve. Ndërsa kush prej shokëve të Muhamedit a.s. ikë dhe shkon në Mekë, Mekasit mos me ia dorëzua Muhamedit a.s.**
- **Në vitin tjetër i lejohet Muhamedit a.s. me shokët e tij me vizitua Qaben me kusht që me qëndrua në Mekë vetëm tri ditë.**

Nëse i shikojmë këto kushte, në shikim të parë duken në dëm të muslimanëve e në dobi të pabesimtarëve saqë disa prej shokëve të Muhamedit a.s. në krye me Omerin u hidhëruan, por Muhamedi a.s. i qetësoi duke iu tregu se në paqe për shumë vite muslimanët do të arrinin më shumë fitore dhe ardhmëri të lumtur.

PYETJE:

1. *Muhamedi a.s. kur në fillim është falur - në çfarë drejtimi është kthyer?*
2. *Çfarë ëndrra kishte parë Muhamedi a.s. ?*
3. *Për çka ishte nisur Muhamedi a.s. për në Mekë?*
4. *Cilat ishin kushtet e marrëveshjes së Hudejbijes?*
5. *A ishin kushtet e marrëveshjes në dobi të muslimanëve apo në dobi të tyre?*

# ARDHMËRIA E ISLAMIT NË PAQE

Në vitin e shtatë të hixhretit Muhamedi a.s. përsëri me këmbët e tij fisnike hyri në Mekën e shenjtë dhe e vizitoi Qaben. Ishte krenari dhe lumturi e madhe që ai përsëri të kthehet në vendlindje por kjo lumturi ishte afatshkurtër sepse Muhamedi a.s. kishte të drejtë të qëndronte në Mekë vetëm tri ditë në bazë të marrëveshjes së Hudejbijes. Kështu Muhamedi a.s. iu përmbajt marrëveshjes dhe pas tri ditëve u kthye në Medinë. Në Medinë Muhamedi a.s. vazhdoi misionin e tij fisnik, përf forcimin e fesë Islame. Ai u dërgoi thirrje perandorive më të mëdha të asaj kohe dhe u bëri ftesë që ta pranojnë fenë Islame. Thirrjet për perandorët e shteteve që ta pranojnë Islamin ishin:

**Thirrja: Kisraut – mbret i Persisë.**

**Thirrja: Mukaukisit – sundues i Egjyptit.**

**Thirrja: Negusit – perandor i Etiopisë (Abisinisë).**

**Thirrja: Herakliut – perandor i Romës (Konstantinopolisit).**

Prej këtyre perandorëve **Negusi** menjëherë e pranoi Islamin.

Mukaukisi i dërgoi një letër Muhamedit a.s ku shkruante se thirrjen e tij do ta studionte dhe pastaj me shpresë do ta pranonte Islamin. Ndërsa Kisrau dhe Herakliu nuk e pranuan Islamin, sepse frikoheshin se mos po e humbnin fronin e tyre. Si do që të jetë paqja muslimanëve u solli shumë të mira, sepse Islami përhapej në të gjitha anët e botës. Në këtë kohë edhe **Halid Bin Velidi** e pranoi Islamin e cili më vonë u quajt “**Sejfullah**” që d.m.th. shpata e Zotit. Sepse ai ka qenë armiku më i madh i Islamit, ndërsa tash luftëtari më i madh i Islamit.

## **PYETJE:**

- 1. Pas sa vite Muhamedi a.s. përsëri shkeli në atdheun e tij?*
- 2. Sa ditë qëndroi Muhamedi a.s. në Mekë.?*
- 3. Cilëve perandorë u dërgoi thirrës Muhamedi a.s. të pranojnë Islamin?*
- 4. Cili perandorë e pranoi fenë Islame?*
- 5. Pse Kisrau dhe Herakliu nuk e pranuan fenë Islame?*
- 6. Çka u solli paqja Muslimanëve?*
- 7. Kush e pranoi Islamin në këtë kohë?*
- 8. Si quhet Halid Bin Velidi?*



## ÇLIRIMI I MEKËS ME PAQE

Njëri prej kushteve të marrëveshjes së Hudejbijës ka qenë që secili fis arab ka të drejtë të i bashkohet muslimanëve ose pabesimtarëve. Kështu fisi “**Huza**” iu bashku muslimanëve, ndërsa fisi “**Bekr**” iu bashku pabesimtarëve. Pas kësaj ndodhi një konflikt në mes tyre, atëherë fisi Bekr kërkoi mbrojtje prej pabesimtarëve. Pabesimtarët pastaj shkojnë te fisi “Huza” dhe vrasin shumë prej tyre. Kështu fisi Huza shkoi dhe u ankua te Muhamedi a.s. dhe i tha se pabesimtarët e Mekës e kanë prishur marrëveshjen e paqes.

Muhamedi a.s. përgatiti një ushtri prej dhjetë mijë vetëve dhe u nis për të çliruar vendlindjen e tij, atdheun e tij prej idhujtarisë.

Kur dëgjuan pabesimtarët e Mekës për këtë e dërguan prijësin e tyre Ebu Sufjanin te Muhamedi a.s. për me vazhdua marrëveshjen e paqes. Ebu Sufjani shkoi te Ebu Bekri për të ndërmjetësua te Muhamedi a.s. por ai refuzoi. Pastaj shkoi te bija e tij Umi Habibe e cila ishte grua e Muhamedit a.s. të ndërmjetësojë por edhe ajo refuzoi kështu ai u kthye në Mekë pa arritjen e marrëveshjes për paqe.

Kur arriti Muhamedi a.s. në vendin “**Dhahran**” u ndal me ushtrinë e tij për të pushuar në shatorë. Abasi, axha i Muhamedit e shpallë se kush hynë në Qabe është i sigurt. Kush hynë në shtëpinë e Ebu Sufjanit është i sigurt, kush rri në shtëpinë e vet është i sigurt.

Kështu Muhamedi a.s. çliroi Mekën me paqe dhe pa luftë sepse banorët e Mekës iu përmbajtën shpalljes së Muhamedit a.s. Pastaj Muhamedi a.s. i pyeti: Çka mendoni si do të veproj me juve. Të gjithë iu përgjigjën: *Ti je fisnik vepro si të duash.* Atëherë Muhamedi a.s. u tha: ***Shkoni nëpër shtëpitë e juaja të sigurt, ju jeni të lirë.*** Zoti i Madhëruar e përshkruan këtë ngjarje kështu:

**“Kur të vjen ndihma e Zotit dhe Çlirimi, do t’i shohësh njerëzit se si e pranojnë Islamin grupe-grupe. Lavdëroje, Madhëroje dhe Falënderojë Zotin tënd. Kërko falje (prej Zotit tënd) Ai është falës”.**

## **SURETUN NASR**

### **BISMIL-LAHIRR-RAHMANIRR-RAHIM**

IDHAA XHAAAAE

NASRULL-LAAHI VELFET'H

VE RE EJTEN-NAASE JED'HULUUNE FI/ DI/NIL-LAAHI

EFVAA XHAA

FE SEBBIH BIHAMDI

**RABBIKE VESTEGFIRH**

IN-NEHUU KAANE TEVVAABA.

### **PYETJE:**

- 1. Cili fis iu bashkua muslimanëve e cili fis iu bashkua pabesimtarëve?*
- 2. Cilin fis e sulmuan pabesimtarët?*
- 3. Kush e prishi marrëveshjen?*
- 4. Me sa ushtarë u nis Muhamedi a.s. për ta çliruar vendlindjen?*
- 5. A e pranoi Islamin Ebu Suffani?*
- 6. Çka shpalli Muhamedi a.s. para se ta çlirojë Mekën?*
- 7. Si veptoi Muhamedi a.s. me banorët e Mekës?*

## LUFTA E HUNEJNIT

Kur e çliroi Muhamedi a.s. Mekën të gjitha fiset e pranuan Islamin grupe-grupe, përpos disa fiseve të **Havazinit**. Fiset e Havazinit jo vetëm se nuk e pranuan Islamin por edhe u përgatitën për t'i luftuar të gjithë muslimanët. Në këtë kohë numri i muslimanëve ishte shumë i madh, ndërsa fiset e pabesimtarëve në numër ishin shumë pak. Kështu muslimanët e harruan mbështetjen dhe ndihmën e Zotit dhe thanë: Sot fitorja është e jona se jemi ushtri e madhe dhe e fortë. Mirëpo kur u ndeshën në vendin **“Hunejn”** me pabesimtarët, hasën në rezistencë të fortë, filloi frika në zemrat e tyre dhe e lëshuan frontin duke ikur me të katërtat. Kështu ata e kuptuan se fitorja nuk varet prej forcës dhe prej shumës së madhe por varet prej vendosmërisë dhe mbështetjes në Allahun. Pastaj Muhamedi a.s. hipi mbi një shkëmb dhe i thirri të gjitha fiset një nga një dhe u tha që të kthehen në front. Fiset të gjitha e pranuan thirrjen e Muhamedit a.s dhe iu vërsulën pabesimtarëve e edhe pse e humbën betejën e parë e fituan luftën.

Këtë ngjarje e përshkruan edhe Kur’ani në Suretu Tevbe në ajetin 25-27 si vijon: **“Vërtetë Allahu ju ka ndihmua në shumë vende dhe në shumë raste e po ashtu iu ka ndihmua në vendin Hunejn. (Në atë vend) Ju u krenuat me shumën e madhe të juaj, mirëpo numri i madh nuk iu bëri aspak dobi juve sepse (nga frika duke ikur) ju ngushtua aq shumë toka edhe pse është e gjerë, e ju pastaj ia kthyet shpinën frontit dhe ikët. Pastaj Allahu zbriti qetësi te i Dërguari i tij dhe te besimtarët (po ashtu) zbriti ushtri (të melaqeve) të cilën ju nuk e keni parë dhe i dënoi pabesimtarët. Kështu Zoti i ka ndëshkua pabesimtarët, pastaj Zoti ia pranon pendimin kujt të do Ai. Allahu është falës, i Mëshirshëm (për besimtarët gjithmonë)”**.

### **Pyetje:**

1. *Kur e çliroi Muhamedi a.s. Mekën, çka ndodhi me fiset arabe?*
2. *Fisi Havazin, për çka u përgatit?*
3. *A ishte numri i muslimanëve i vogël në këtë kohë?*
4. *Çka harruan muslimanët?*
5. *Çka ndodhi me muslimanët në vendin Hunejn?*
6. *Çka kuptuan muslimanët në betejën e Hunejnit?*
7. *Si veproji Muhamedi a.s. kur pa se muslimanët po largoheshin nga fronti?*
8. *Si e përshkruan Zoti i Madhëruar në Kur'an ngjarjen e Hunejnit?*

# HAXHI DHE LIGJËRATA LAMTUMIRËSE

Muhamedi a.s. prej jetimit arriti të bëhej prijës i të gjitha fiseve arabe. Prej të vetmuarit arriti të bëhej më i dashuri i të gjithë njerëzve. Prej të varfrit arriti të bëhej kujdestar i të gjithëve. Me dëshirën e Allahut arriti ta shohë triumfin e punës së tij. Në vitin e dhjetë të hixhretit qëndroi në kodrën Arafat, ndërsa rreth tij ishin grumbulluar njëqindmijë muslimanë për të kryer së bashku haxhillëkun.

Në haxhillëkun e fundit Muhamedi a.s. mbajti një fjalim ku tha:

**O njerëz. Kjo shtëpi është e shenjtë. Ky vend është i shenjtë edhe gjaku është i shenjtë. Kujdesuni, mos lejoni gjakderdhje se gjakderdhja është e ndaluar.**

**O njerëz. Unë jam peygamberi i fundit i Zotit, pas meje kurrë nuk do të ketë peygamberë, prandaj:**

**Falni namazin, agjëroni muajin e ramazanit, jepni zekatin dhe kryeni haxhillëkun, dëgjoni dhe respektoni prijësit tuaj – ju garantoj xhenetin.**

Pasi e përfundoi ligjëratën zbriti ajeti Kur'anor:

**“Sot ju plotësova fenë tuaj, ju plotësova juve të gjitha të mirat, Jam i kënaqur që fe për juve vendosa Islamin”.**

PYETJE:

1. *Sa muslimanë ishin tubuar rreth Muhamedit a.s në Arafat?*
2. *Trego ligjëratën e Muhamedit a.s. në Haxhin Lamtumirës?*
3. *Cili ajet i zbriti Muhamedit a.s?*

## POROSIA E FUNDIT DHE VDEKJA

Muhamedi a.s. i mbushi **63** vite. E kuptoi se jeta e tij kishte ardhur në përfundim prandaj muslimanëve u tha se po ua lë vetëm një porosi:

***“Përmbajuni Kur’anit dhe hadithit, gjithmonë do të jeni ngadhënjimtarë dhe kurrë nuk do të humbni”.***

Pas kësaj porosie Muhamedi a.s. ndërroi jetë dhe shpirti i tij u ngrit në qiell te Zoti i Madhëruar. Kur u përhap lajmi se Muhamedi a.s. ka vdekur, Omeri me tërbim doli në qytet dhe tha: Kush thotë se Muhamedi a.s. ka vdekur do të konfrontohet me mua, se Muhamedi a.s. do të kthehet në jetë prapë. Vërtetë ishin momente të vështira për të gjithë muslimanët, për në momentet më të vështira u paraqit Ebu Bekri i cili tha:

*O ju njerëz kush ka besua Muhamedin, ai ka vdekur, por kush beson në Allahun Ai është i gjallë dhe i përgjithmonshëm dhe nuk vdes kurrë.*

Pastaj lexoi ajetin e Kur’anit ku Zoti i Madhëruar thotë:

***“Muhamedi është vetëm pejgamber. Edhe para tij ka pasur pejgamber. Sikur të vdiste ai apo të vritej, a do të ktheheshit prapë gjurmëve të juaja. Kush kthehet gjurmëve të veta nuk i bënë asgjë dëm Allahut, e Allahu i shpërblen mirënjohësit”.***

### PYETJE:

- 1. Sa vite ka jetuar Muhamedi a.s.?*
- 2. Cila është porosia e fundit e Muhamedit a.s.?*
- 3. Trego fjalimin e Ebu Bekrit kur e kuptoi se Muhamedi a.s. ka ndërrua jetë?*

# EDUKATA E MUHAMEDIT A.S.

Thotë Zoti i Madhëruar:

**LEKAD KANE LEKUM FII RESUULILAAHI USVETUN  
HASENEH.**

**Ju në (Muhamedin a.s) të dërguarin e Juaj keni shembullin më të mirë.**

*Edukata e Muhamedit a.s. ka qenë Kur'an.*

Kur është pyetur. Ajshja r.a. çfarë sjellje ka pasur Muhamedi a.s. në shtëpi është përgjigjur: ***Ka qenë njeriu më i buti, më fisniku, më burrërori, gjithmonë ishte i disponuar dhe buzëqeshte, Muhamedi a.s. kurrë nuk ka mallkuar,*** Muhamedi a.s. gjithmonë ka qenë bamirës, ndërsa në ramazan kur i vinte xhibrili shkëlqente me punët e mira të tij, këndonte Kur'anin dhe drita e tij shndrinte prej fytyrës së tij, Muhamedi a.s. kurrë nuk ka ofenduar, kurrë nuk ka cenuar tjerët dhe kurrë nuk ka fyer, Muhamedi a.s. kur fliste, fliste qartë dhe me kujdes dhe ishte i kuptuar për dëgjuesin, Muhamedi a.s. kishte zërin e bukur dhe këndonte Kur'an për mrekulli, Muhamedi a.s. ka qenë shumë i durueshëm, rugës Muhamedi a.s. nuk shpejtonte shumë por edhe nuk ngadalësohej, kur ecte Muhamedi a.s. dielli shndriste prej fytyrës së tij, Muhamedi a.s. nuk hante bukë mbështetur për diçka, kur ishte i uritur Muhamedi a.s. e përkujtonte Zotin, ndërsa kur ushqej e falënderonte Zotin,

Nuk ngopej shumë dhe thoshte: Një pjesë e barkut për ushqim, një pjesë për ujë, ndërsa pjesa e tretë për frymëmarrje të lehtë dhe të qetë.

Muhamedi a.s. ushqej me dorën e djathtë, pinte me dorën e djathtë dhe kur pinte ujë pinte me tri herë dhe me ndërprerje.

Muhamedi a.s. e pëlqente të djathtën në të gjitha veprimet, si në pastrime në veshmbathje.

Muhamedi a.s. pëlqente ëmbëlsirën, qumështin, hurmet dhe mjaltin.

Muhamedi a.s. ka qenë modest, vizitonte të sëmurët, ulej dhe bisedonte me të varfrit, i ndihmonte nevojtarit, e gëzonte të pikëlluarin, Muhamedi a.s. mahitej, mirëpo mahia e tij gjithmonë ka qenë realitet, pa rrena dhe pa ofendime.

# Letërnjoftim

|                            |                                           |
|----------------------------|-------------------------------------------|
| EMRI                       | Muhamed bin Abdullah                      |
| EMRI I BABËS               | Abdullah bin Abdul Mutalib                |
| EMRI I GJYSHIT             | Abdul Mutalib Abdul Menaf                 |
| MBIEMRI                    | Eminë, Besnik, i drejtë                   |
| EMRI I NËNËS               | Emine Bint Vehebi                         |
| EMRI I NËNËS NGA QUMËSHITI | Halimete Seadije                          |
| DATA E LINDJES             | 20/04/571 Isa a.s. ;<br>12 Rebiul Evel H. |
| VENDI I LINDJES            | Mekë                                      |
| FEJA (RELIGJIONI)          | I pari musliman                           |
| PROFESIONI                 | Pejgamber (I dërguar i Zotit)             |
| VENDI I PUNËS              | Mekë dhe në periferi të saj               |
| VENBANIMI                  | Lagjja Beni Hashim, Meka<br>dhe Medina    |
| NACIONALITETI              | Arab gjuhë të kulluar arabe               |
| GRUPI I GJAKUT             | N.V.R. prej Allahut                       |
| DATA E DHËNIES             | 611 sipas Isa a.s.                        |
| NUMRI I REGJISTRIT         | 25                                        |



## Përmbajtja

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Hyrje.....                                       | 6  |
| BIRI I DY KURBANAVE .....                        | 7  |
| MARTESA E ABDULLAHUT ME EMINËN .....             | 9  |
| LINDJA E MUHAMEDIT A.S.....                      | 10 |
| FATMIRËSIA E HALIMËS .....                       | 11 |
| MUHAMEDI A.S. I SJELL TË MIRA HALIMES .....      | 12 |
| XHEBRILI IA PASTRON ZEMRËN MUHAMEDIT A.S.....    | 13 |
| MUHAMEDI A.S. JETIM, PA NËNË, PA BABË.....       | 14 |
| UDHËTIMI PËR NË SIRI .....                       | 15 |
| RINIA E MUHAMEDIT A.S.....                       | 16 |
| FILLIMI I ZBRITJES SË KURANIT .....              | 18 |
| MUSLIMANËT E PARË.....                           | 20 |
| THIRRJA NË ISLAM.....                            | 21 |
| IMANI I FORTË I BILALLIT .....                   | 22 |
| SHPËRNGULJA NË ETIOPI .....                      | 23 |
| THIRRJA NË ISLAM HAPTAZI.....                    | 24 |
| SI E PRANOI OMERUL FARUKI FENË ISLAME.....       | 25 |
| BLLOKADA EKONOMIKE NDAJ MUSLIMANËVE .....        | 27 |
| VITI I PIKËLLIMIT .....                          | 29 |
| ISRAI DHE MIRAXHI.....                           | 30 |
| BESLIDHJA NË AKABE.....                          | 31 |
| SHKAQET E HIXHRETIT .....                        | 32 |
| NË SHPELLËN THEVR .....                          | 33 |
| GARIMI PËR SHPËRBLIMIN E NJËQIND DEVEVE .....    | 34 |
| ARRITJA E MUHAMEDIT A.S. NË MEDINË.....          | 35 |
| SHOQËRIA E RE NË MEDINË.....                     | 36 |
| THIRRJA PËR NAMAZ ËSHTË THIRRJE PËR SHPËTIM..... | 37 |
| PARA LUFTËS SË BEDRIT .....                      | 39 |
| LUFTA E BEDRIT .....                             | 41 |

|                                      |    |
|--------------------------------------|----|
| LUFTA E UHUDIT .....                 | 42 |
| LUFTA E HENDEKUT .....               | 44 |
| MARRËVESHJA E HUDEJBIJES.....        | 46 |
| ARDHMËRIA E ISLAMIT NË PAQE.....     | 48 |
| ÇLIRIMI I MEKËS ME PAQE.....         | 49 |
| LUFTA E HUNEJNIT .....               | 51 |
| HAXHI DHE LIGJËRATA LAMTUMIRËSE..... | 53 |
| POROSIA E FUNDIT DHE VDEKJA .....    | 54 |
| EDUKATA E MUHAMEDIT A.S. ....        | 55 |